

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики
28 серпня 2025 року
Веде засідання голова комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12 членів комітету є, кворум є. Отже, можемо починати засідання. Оголошую засідання Комітету з питань правової політики відкритим.

Давайте на початку нашого засідання, як завжди, оберемо секретаря засідання. Сергій Владиславович Соболев пропонується. Я одразу прошу переходити до голосування за кандидатуру Сергія Владиславовича Соболева.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Підтримую, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми: також присутній заступник голови комітету
Калаур Іван Романович.
Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

Що? Це Пузанов?

ПУЗАНОВ О.Г. Да. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми, також присутній член комітету Пузанов
Олександр Геннадійович.
Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. По собі – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рахуємо. 13 членів комітету – за, 1 – утримався. Отже, рішення прийнято. Дякую.

Сергій Владиславович, дякую вам, що ви, як завжди, виконуєте обов'язки, повноваження секретаря засідання комітету. Як завжди, якщо ви не можете з якихось причин провести підрахунок, то це я роблю, оголошую результати.

Так, проект порядку денного було розіслано народним депутатам завчасно. Пропоную перейти до прийняття порядку денного за основу.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми, також присутній член комітету народний депутат Новіков Михайло Миколайович.

Павліш.

Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за, 0 – утрималось, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Чи є пропозиції до порядку денного?

ДИРДІН М.Є. є, пане головуєчий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович. Да, прошу.

ДИРДІН М.Є. Доброго дня, шановні колеги. В мене є пропозиція до нашого порядку денного. Включити в порядок денний питання або щодо обговорення, або про обговорення Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката. Я вам нагадаю, ми на тому тижні проходили обговорення, вже було друге стосовно цієї конвенції, і було таке прийняте загальне рішення, щоб ми запросили все-таки міністра юстиції і отримали офіційну позицію Мін'юсту стосовно цієї конвенції, вона підтримується чи не підтримується. Якщо підтримується, то які будуть дедлайни для України її підписати і далі її ратифікувати.

Як нам стало відомо, що позиції Міністерства юстиції з цього питання немає. І вважаю за потрібне, щоб це питання ми обговорювали. І ми проговорювали це питання, я пам'ятаю на тому тижні, на "годині запитань до Уряду", у мене було спілкування з міністром юстиції із цього питання, що ми його будемо запрошувати. Сказав, да, без питань, я прийду. Так от у чаті була пропозиція, щоб ми його запросили і отримали офіційну позицію Мін'юсту з цього питання і визначилися, коли Міністерство юстиції буде ініціювати питання щодо підписання цієї конвенції від України.

Дякую. Я прошу включити в порядок денний питання щодо обговорення Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, більше немає пропозицій? У мене одне питання, чи є в нас на зв'язку пан міністр Герман Валерійович Галущенко. Є, немає? Немає.

Колеги, наскільки я знаю, має бути пан міністр. Давайте тоді, в мене така пропозиція, його включимо тоді останнім питанням, перед "Різним". Тільки давайте домовимося, що якщо, ну, буде Герман Валерійович, у нього може бути насичений графік, ми зараз у Олександра Банчука запитасмо, чи відомо йому, коли буде міністр, чи буде міністр. То, може, ми перейдемо до розгляду того питання, щоб пройти його і потім

продовжимо. Добре? Ну, щоб міністр був і ми його відпустили, якщо треба. Бо в нас бувають дуже довгі комітети.

Пан Банчук, скажіть, будь ласка, ви знаєте ... *(Не чути)*

БАНЧУК О.А. Добрий день. Банчук Олександр, заступник міністра юстиції. Знаю, що пан міністр готувався також підключитись. Зараз в нього інше засідання, і там розраховував на те, щоб якраз в кінці порядку денного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Давайте його включимо останнім питанням в порядок денний. Але, якщо міністр раніше підключиться, якщо буде необхідність, просто перейдемо до розгляду його. Все. Домовились?

БАНЧУК О.А. Домовились.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді переходимо до прийняття порядку денного в цілому, ну, з урахуванням пропозицій Максима Євгеновича.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.
Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович.

СОБОЛЄВ С.В. 13 – за, 0 – утримались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Запитайте, де відсутні народні депутати, а особливо Павліш Павло Васильович, секретаріат?

Так, переходимо тоді до порядку денного нашого.

Перше. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про міжнародний комерційний арбітраж" щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу, (реєстраційний номер 12141). У нас тут головний і відповідальний Роман Вячеславович Бабій. Роман Вячеславович як голова підкомітету, ідейник чи то натхненник, вам і слово.

БАБІЙ Р.В. Доброго дня, колеги. Дякую, Денис Вячеславович.

Натхненник скоріше Микола Стефанчук. Дивіться, да, я підтримую, звичайно, цю ідею.

Колеги, ми 12 червня цього року вже висловлювали... приймали рішення щодо цього законопроекту, рекомендували його прийняти в другому читанні та в цілому. І по регламентним процедурам після прийняття нашого рішення надійшли зауваження юруправління. Це раз. І, друге, надійшов лист від Верховного Суду, в якому висловлюються певні, я б сказав так, занепокоєння, не те, що непогодження, деякі формулювання Верховний Суд вважав, що вони не зовсім коректні і можуть, по-різному, тлумачитись.

Після цього було проведено відповідні на базі підкомітету наради з Верховним Судом, з усіма стейкхолдерами, і пропонується на комітет проект рішення, яким переглянути наше рішення і дещо змінити таблицю. Це зміни, викладені в 118 правці, якщо табличку... Відповідно до тієї редакції таблиці, яка розсилалася перед комітетом. І суть її в тому, що міняється слово "виникають на підставі міжнародного договору", це спір, який розглядає міжнародний комерційний арбітраж, "виникають на підставі міжнародного договору, закону України" було у нас первісно. Але чи після дискусії з Верховним Судом замінили це слово на "передаються на підставі міжнародного договору, закону" і далі по тексту.

Далі прибрані пропозиції щодо філій іноземних арбітражних установ. Це було зауваженням юруправління. З Мін'юстом теж наче є згода, пан Олександр скаже, тому що їм направлялися листом на погодження ця таблиця, яка зараз на комітет пропонується.

І технічне виправлення там однину на множину, "орган" на "органи" міняється. Все викладено в проекті рішення. Якщо є запитання чи необхідне додаткове роз'яснення, я можу надати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Вячеславович.

Чи є запитання? Бачу, Микола, такий натхненник. Стефанчук Микола Олексійович хоче висловитися. Вам слово, Миколо Олексійовичу.

СТЕФАНЧУК М.О. Вітаю. І там ще, по-моєму, мала бути одна така правочка. Це за пропозицією юруправління до "юридична особа" додати "установа". Пане Романе.

БАБІЙ Р.В. Да, це питання ми з вами обговорювали в робочому порядку, але ми з вами обмінялися думками і, власне, так і залишили, як було до цього, якщо ви пам'ятаєте. Якщо наполягаєте, можемо...

СТЕФАНЧУК М.О. Можливо, давайте уточними, тому що є така от позиція, уточнимо, що там установа. Це правка Ватраса.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дико извиняюсь, а де уточнимо? Десь там. Хотілося б розуміти, де саме.

СТЕФАНЧУК М.О. Да-да-да. Що міжнародний комерційний арбітраж є юридичною...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Номер пропозиції скажіть, тут же ж просто присутні люди, треба розуміти, де ми уточнюємо.

СТЕФАНЧУК М.О. Пане Романе, якщо ваша ласка.

БАБІЙ Р.В. Дивіться, тоді це в цій самій 118 правці, поправить мене секретаріат, якщо я, ну, якщо неправильно розумію. Але я розумію, що в 118 правці тоді треба додати у відповідних... Зараз, хвилинку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 118-а пропозиція? Це 12141?

_____. Напевно, 18-а.

БАБІЙ Р.В. 18-а, 18-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, бо щось, бо щось... да.

БАБІЙ Р.В. Да, 18-а, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, 18-а пропозиція.

БАБІЙ Р.В. У 18-й пропозиції відповідно додати... Так, хвилинку, хвилинку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можемо ми зараз так зробити: поки ви там з Миколою Олексійовичем, да, колдуєте над цим текстом, він має бути зрозумілий всім членам комітету, про що йде мова. Бо зазвичай, ви ж знаєте, ми так на ходу не правимо.

БАБІЙ Р.В. Ну, це там елементарно... Окей. Я тоді попрошу, колеги, зробити перерву в розгляді цього питання і повернутися до нього після там інших, можливо. Я підготую те, що ви...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А давайте, я зараз, може, слово Миколі Федосовичу надам. Бачу, він присутній. Да, і Мін'юст.

СЕЛВОН М.Ф. Дякую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поки висловиться, ви можете з Миколою Олексійовичем там поспілкуватися.

СЕЛВОН М.Ф. Взагалі я дякую ініціаторам законопроекту, і передусім Миколі Олексійовичу з 19-и народними депутатами. МКАС підтримує цей законопроект як нагальний і потрібний, незважаючи на війну.

Щодо уточнення Миколи Олексійовича, то це, наскільки я зрозумів, результат зауважень і Головного юридичного управління, і Міністерства юстиції, які висловили таку незрозумілу... говорять, є незрозумілість, якої організаційно-правової форми буде юридична особа МКАС. Хоча у назві у першому пункті є, що Міжнародний комерційний

арбітражний суд є постійно діючою арбітражною установою. Начебто зрозуміло, що це установа. Але можна і сприйняти цю пропозицію, що після слова "юридична", що це третейський суд, є юридична особа – установа. Я не зрозумів, якщо це викликає проблеми у народних депутатів у зв'язку з цим, то я думаю, що головне тут питання про те, який правовий статус арбітражного суду, що це є юридична особа, вона залишається. А потім технічно ми можемо, так сказати, з засновником ТПП і з компетентними органами України, які будуть реєструвати МКАС як юридичну особу, ми це все вирішимо.

І тому, підтримуючи уточнення Миколи Олексійовича Стефанчука, я, якщо будуть проблеми якогось технічного характеру, то для того, щоб законопроект все-таки пішов і був прийнятий комітетом до другого читання, можна залишити, якщо Микола Олексійович з цим погодиться, зняти цю правку, нехай він іде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

СЕЛІВОН М.Ф. Дякую, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Микола Федосович, що це дасть безпосередньо Міжнародному комерційному... МКАС при ТПП? Зрозуміло, що цей закон не тільки для МКАС при ТПП, цей закон стосується будь-яких комерційних арбітражів. А що безпосередньо може дати МКАС при ТПП, скажіть нам, будь ласка? *(Шум у залі)* Не говоріть одночасно, будь ласка.

Микола Федосович, да, прошу.

СЕЛІВОН М.Ф. Я говорю, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да-да.

СЕЛІВОН М.Ф. Дякую вам.

Я вбачаю, значимість цього законопроекту полягає в двох площинах. Передусім це міжнародний характер, як би це не дивно. Наразі і, Денис Вячеславович, ми цю тему з вами обговорювали, інвестиційний арбітраж, інвестиційні спори комерційним арбітражем у нас не мають розглядатися, оскільки відповідно до закону не мають такі арбітражі компетенції, хоча вона і не заборонена. Але надання законодавцем такого повноваження дасть змогу всім зарубіжним комерційним арбітражам, таким як Стокгольм, Париж, Відень, Лондон, займатися розглядом при прийнятті такого закону інвестиційних спорів,

вони зараз їх розглядають, з місцем арбітражу в Україні, оскільки до компетенції арбітражу комерційного віднесено цим законом і розгляд інвестиційних спорів. Це має велике значення.

Тобто не можуть скасувати рішення арбітражу як таке, що об'єкт спору не є... предмет спору не є об'єктом арбітражного розгляду, це стопроцентно.

Тепер друге. Надання міжнародному арбітражу комерційного з місцем розташування в Україні права розглядати інвестиційні спори, воно дозволить всім арбітражам, – я цілком поділяю, Денисе Вячеславовичу, вашу думку, що цей закон не тільки і не лише для МКАС, а передусім для всіх арбітражів, – воно дасть змогу розглядати й інвестиційні спори, тим самим надасть інвесторам додаткову гарантію захисту їх інтересів. І от, до речі, на підтвердження цього я хочу нагадати, що в рамках історичної угоди між Великою Британією і Україною наразі між Міністерством юстиції двох держав розглядається проект про удосконалення правової системи, де одним із елементів є поліпшення доступу до правосуддя і розглядаються заходи по вдосконаленню ...*(Не чути)* альтернативних способів розв'язання спорів. І керівники проекту з боку Великої Британії знають про цей проект. Вони його підтримують. Коли було опубліковано на сайті Верховної Ради, вони його отримали, і вони підтримують цей законопроект як потрібний. Ось в цьому значення цього законопроекту.

Ну, і третє. Меркантильність, я прямо скажу. Там є Перехідні положення, які для нас є дуже сильні, де є доручення, рекомендації Кабінету Міністрів при здійсненні певних заходів, там розробці двосторонніх угод про захист, взаємний захист і сприяння інвестицій, вказувати національні арбітражні установи. І при підготовці інших угод підприємства мають теж не забувати про наші установи, а лише звертатися до Стокгольма чи Парижа.

І тому в цьому теж є значення підтримати наш, відверто кажучи, арбітражний внутрішній ринок. Ми повинні займатися цим. У нас, я повторююсь, є дуже потужні юридичні сили, які голодні до роботи, і це надасть їм додаткову площадку для того, щоб вони мали роботу і захищали права, які порушені, права сторони незалежно від того, вона українська чи іноземна. І тому я вбачаю великий сенс в цьому законопроекті.

І ще, і я закінчую, Денис Вячеславович. Ви знаєте що, ...*(Не чути)*, при тому у страшний війні. І отакий законопроект, який спрямований на майбутнє, він показує, що ми непереможні, ми будемо... ми доб'ємося, ми виженемо загарбника з нашої землі і ми будемо жити мирно, і будемо будувати нову Україну. Ось у цьому, так сказати, цей законопроект... Він точковий, він не вирішує великих питань, але він надто, як мені

здається, серйозний. І тому я вас прошу всіх на чолі з головою комітету підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СЕЛІВОН М.Ф. І прийняти його на пленарному засіданні.

Дякую вам. Вибачте за емоції, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все нормально. Дякую, Микола Федосович.

Колеги, в мене до авторів законопроекту, до пана Романа, і Микола Олексійович Стефанчук, дивіться, от ті прикінцеві положення, про які згадав пан Микола Федосович Селівон, щодо того, що Кабінету Міністрів там потрібно робити, підприємствам державним і так далі, – чи вірно я розумію, питання від мене, що це носить рекомендаційний, а не зобов'язуючий характер. Правильно? Включення...

БАБІЙ Р.В. Абсолютно вірно, абсолютно вірно... не може зобов'язувати, це виключно рекомендації. *(Не чути)*...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рекомендації... *(Не чути)*

Да, Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Да, абсолютно точно. Це виключно рекомендаційний характер.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую, дякую.

Міністерство юстиції, хто по цьому питанню?

БАНЧУК О.А. Я, Банчук Олександр, заступник міністра юстиції. Денис Вячеславович, шановні народні депутати, да, підтверджую слова пана Романа про те, що ми проводили узгоджувальні наради. Ми підтримуємо цю редакцію законопроекту, також вважаємо, що це важливо буде ухвалити його, з огляду навіть на те, що у нас одним із заходів в дорожній карті з питань верховенства права визначено розвиток альтернативних способів вирішення спорів. І в рамках цього заходу це також, скажемо, посилення цієї сфери, цей законопроект ми можемо також презентувати для Європейської комісії.

Одне технічне питання, і ми вже з паном Романом говорили про це попередньо, воно може бути враховано. Бо я розумію, що зараз у нас виникло питання з установою. А

можна і не враховувати, але я мушу його зазначити. Якщо ми подивимося правку 17, наразі правка 17, там вона стосується кількох змін до статті 2 закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, чекайте.

БАНЧУК О.А. Да, правка 17. І там, якщо ми подивимося, вона змінює пункт 2 і йде визначення арбітраж. Але він повторює чинне визначення абзацу другого статті 2. І знову ж, щоб ви на коло повторне погодження і знов винесення ми можемо залишити, але з точки зору юридичної техніки і неправильно, на наш погляд, викладати в новій редакції ніби абзац, але він повторює ту ж саму чинну редакцію.

Тому це на розсуд комітету чи... Але я би не хотів, щоб це моє застереження, я би це так сказав, не зауваження або пропозиція, щоб перешкодила розгляду комітету. Тому в цілому ми підтримуємо і розглянути це питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви маєте на увазі юридична техніка?

БАНЧУК О.А.. Ні.

БАБІЙ Р.В. Пане Денис, давайте я поясню.

Дивіться, пане Олександр, дякую вам за це зауваження, да, але сьогодні листом депутатам розіслано уточнення, і якраз цю історію прибрати ми. І от зараз табличка на комітеті кінцева редакція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можете в загальний чат сюди... В загальний чат Zoom скиньте редакцію... табличку скиньте та і все.

БАНЧУК О.А. Денис Вячеславович, якщо дозволите. Тоді пробачте, що ввів в оману, можливо. Бо я працював з таблицею, в якій це було, тоді це знімається.

БАБІЙ Р.В. Да. Після того, як ми з вами поспілкувалися, сьогодні вранці це уточнення, щоб була чиста юридична техніка, воно дійсно на суть не впливає, але щоб було все правильно і не виникало питань, то це прибрати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте табличку в загальний чат. Давайте ми її глянемо, щоб всі були на on the same page, да. Щоб всі перевірили, що у нас одна й та сама табличка і ми про одне й те саме всі говоримо.

Сергій Демченко, поки скидається табличка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. У мене є коротке запитання до пана Банчука. Дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, звичайно, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть, будь ласка, я почув щодо Прикінцевих положень і рекомендаційний характер норм закону. Я хотів би, щоб ви мені пояснили, що це значить – рекомендаційний характер норм закону, які наслідки і взагалі як це виглядає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це відповідь, здається, на моє питання була пана Банчука. Якщо можете, пан Банчук.

БАНЧУК О.А. Дякую.

Сергій Олексійович і Денис Вячеславович, таке формулювання у Перехідних положеннях допустиме і неодноразово застосовується Верховною Радою у випадку, наприклад, коли ми говоримо у випадку, коли є там Генеральному прокурору рекомендувати або якщо ми говоримо про систему правосуддя, в цьому випадку... тобто є такі формулювання, використовуються в Перехідних положеннях закону, і це немає під кутом зору ні доктрини права, ні під кутом зору практики нашої законодавчої... правотворчої діяльності з цим проблем. Тому в цій частині всіх інших... Верховна Рада наразі пропонує в законопроекті, зобов'язує Кабінет Міністрів привести нормативно-правові акти у відповідність з законом, але в цій частині рекомендувати. Тому що справді, в цій частині ми тут не можемо, і це буде неправильно, що Верховна Рада зобов'язує Кабмін, щоб Кабмін відповідно проводив роботу з включенням відповідних інформацій про можливість регулювання у міжнародних комерційних арбітражних судах. Тому це допустимо з будь-яких точок зору таке формулювання, на наше переконання.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто воно не є нормою, яка повинна виконуватися, норма закону, яка не виконується. Правильно я розумію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Олександр, здається, це було уточнююче питання.

БАНЧУК О.А. Я чекаю вашого дозволу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

БАНЧУК О.А. Сергій Олексійович, ця норма буде обов'язкова для Кабінету Міністрів, в якій частині? В тому що до кожного закону, ухваленного Верховною Радою, є відповідне, іде доручення Прем'єр-міністра на органи влади. І цей пункт, буде визначений відповідальний суб'єкт в межах уряду, який повинен показати роботу, яким чином здійснюється ця рекомендація Верховної Ради. Відповідно...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я розумію. Я розумію, но будь-яка норма має зобов'язальний характер. Просто, може, формулювання має бути там: рекомендувати розглянути ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас зв'язок поганий, Сергій Олексійович, не чути вас, спробуйте, щось зробити зі зв'язком.

Роман Вячеславович, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тимур, відключіть, не чути. Да, да.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я просто не бачу, як воно кінцево сформульовано...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А табличка скинута в загальний чат, і у вас в СЕДО є табличка, і в загальний чат. Зараз чути. Вона всюди є, і в загальному чаті, і у вас в СЕДО є табличка. Там в самому кінці, де Прикінцеві положення.

Роман Вячеславович, поки Сергій Олексійович дивиться.

БАБІЙ Р.В. Да, власне, пан Олександр висловив в загальних рисах те, що я хотів сказати. Тому що... Ну, да, це не перша і не, думаю, не остання практика, коли Верховна

Рада таким чином формулює свою позицію і відношення до певних питань, тому я не бачу в цьому нічого, якогось, не знаю, неконституційного, нелогічного і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Що по установі, те, що...

БАБІЙ Р.В. По установі, дивіться, колеги, я скинув і в загальний чат наш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна пояснити, а нащо нам, ну, оце: установа, юридична особа, в дужках, я так розумію, там в дужках додати – установа. Да?

БАБІЙ Р.В. Дивіться, да, дивіться, були в нас різні думки і ми з Миколою Олексійовичем про це говорили. Тому що як... Знову ж таки, юруправління зазначало це серед своїх зауважень, що треба... Незрозуміло, яка юридична особа. Але формулювання, яке дається в цій же нормі, вказується, що там МКАС чи МАК, МАК – це Міжнародна арбітражна комісія, є установою, юридичною особою.

Зараз Микола Олексійович пропонує, щоб не було, щоб зняти всі там занепокоєння, питання, додати ще, щоб всім було все зрозуміло: юридична особа (установа). От, власне, в цьому я в чат і загальний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна питання? Да, скажіть, будь ласка, а в чому різниця: коли зазначено просто юридична особа, да, юридична особа, в дужках – установа, – це більш вужча норма? Це означає, що тільки ті, які, що є, тільки установою може бути, а не може бути просто юридична особа?

БАБІЙ Р.В. Да, непідприємницьким товариством, не товариством з обмеженою відповідальністю, а лише установою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це правильно, на вашу думку?

БАБІЙ Р.В. Да, в самому визначенні, я ж кажу, в самому визначенні це є установа. Якщо ми читаємо чат загальний, я кинув пропозицію щодо правки, власне, таким чином була, є і діюча норма така сама. МКАС і МАК є самостійною постійно діючою арбітражною установою. Щоб зняти питання, що це, що воно не може бути, умовно, господарським товариством, от у дужках пропонується все-таки зазначити: установа, юридична особа, в дужках – установа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ладно, окей.

Микола Олексійович Стефанчук, рука піднята, там Сергій Демченко.

СТЕФАНЧУК М.О. Значить, абсолютно вірно сказав пан Роман. У чому, як кажуть, страх юридичного управління? Що не дивлячись на те, що в нас закріплено, що це Міжнародний комерційний арбітражний суд – це установа, вони думають, що якщо ми закріпимо положення про те, що вона – юридична особа, можливо, гіпотетично хтось, дець, колись захоче зробити її акціонерним товариством чи товариством з обмеженою відповідальністю.

Це, скажімо так, компроміс для того, щоб ніхто не нервував, розумієте. Хоча на мою думку, достатньо було б і залишити юридичною особою, але це жодним чином не шкодить ідеї законопроекту, нехай буде установа. Установа – теж цього достатньо для здійснення всіх повноважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

БАБІЙ Р.В. Колеги, дивіться, щоб зняти напругу, я прошу вибачення, щоб зняти напругу, то можна написати: юридична особа, яка створюється в організаційно-правовій формі установи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте в дужках залишимо, бо ми сейчас, знаєте, ми почнемо... Ну от є узгоджена версія, Роман Вячеславович, Микола Олексійович, вони скинули нам в чат загальний, правильно, там у дужках установа пишеться. Давайте вже так, бо зайдемо в дебри. Я й так боюсь, що і Лондон, і Стокгольм, вже в них паніка, вони і так вже хвилюються, переживають за своє майбутнє, то давайте вже нехай установа у нас буде. Добре?

Тоді що, Мін'юст висловився? Мін'юст підтримує, да? Ви табличку бачили, пане Олександрє? Ну, не кивайте, у нас же стенограма, голосом.

БАНЧУК О.А. Підтверджую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримуєте?

БАНЧУК О.А. Підтримуємо. Да, дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово, потім вам відповідати.

ВЛАСЕНКО С.В. Треба було сказати, пане голово, що для стенограми Мін'юст покивав головою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можна, треба, щоб сказав.

Все, можемо переходити до голосування за запропонований проект рішення з урахуванням уточнення по таблиці...

БАБІЙ Р.В. Давайте я сформулюю проект рішення, бо я трішки сказав про перегляд рішення. Насправді це не перегляд рішення, це стаття 118 Регламенту, яка дозволяє нам прийняти рішення після юридичного управління.

Тому я пропоную рекомендувати... Керуючись частиною шостою статті 118 Регламенту рекомендувати ...*(Не чути)* про внесення змін до Закону "Про міжнародний комерційний арбітраж" щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу (реєстраційний номер 12141) прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом. Ну, з урахуванням оцих норм, які ми тільки що обговорили, які сформульовані і в... *(Не чути)*

А також у разі прийняття законопроекту як закону доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання тексту. Доповідачем пропоную себе, якщо у колег нема заперечень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Олексійович, немає, да, заперечень?

Все, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету. Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко. Німченко Василь Іванович, ми вас бачили.

НІМЧЕНКО В.І. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Для стенограми: також присутній перший заступник голови комітету народний депутат України Василь Іванович Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

Отже...

СОБОЛЄВ С.В. 15... якщо я не помилився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 15. Плюс-мінус. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до наступного питання нашого порядку денного. Далі це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення організаційного забезпечення судового процесу (реєстраційний номер 13448). Прошу співголову профільного підкомітету, але щось я не бачу Павла Васильовича на зв'язку. Не зв'язалися з Павлом Васильовичем. Окей, 13448, це я ініціатор і один із співавторів цього закону. Законопроект розроблено в тому числі з представниками суддівської спільноти. Я тоді коротко дуже висловлюсь.

Закон надає можливість секретарям судового засідання, помічникам суддів за дорученням судді направляти, звертатися і отримувати інформацію з різних реєстрів для справи, яка знаходиться у провадженні в суді за своїм підписом, ну, що це не займало час у суддів направлення, заповнення, направлення цих запитів до реєстрів, щоб судді здійснювали правосуддя і менше займалися технічною роботою, якщо коротко.

Можна сказати, що аналогічний зараз реєструється законопроект, він не в нашому комітеті буде, але в процесі реєстрації, принагідно всіх запрошуюю підписати, який стосується аналогічних норм до Кримінального процесуального кодексу і Кодексу України про адміністративні правопорушення. Ось, власне, такий зміст законопроекту.

У нас може секретаріат тоді чи хтось від підкомітету зможе озвучити рішення підкомітету, якщо воно було, колеги? Хтось з підкомітету профільного чи секретаріат? У

нас же там не тільки Павло Васильович Павліш. Можете відкрити рішення? Хто там є, Максим Євгенович, ви в тому підкомітеті? Нікого нема. Ладно.

Проект порядку денного тоді розісланий... Ой, проект рішення комітету розісланий народним депутатам. Секретаріат, тоді озвучте, як в проекті рішення у нас зазначено по цьому законопроекту.

Ігор Фріс.

ФРІС І.П. Секретаріат підготував проект рішення і направив в підкомітет з таким формулюванням.

Рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання цей законопроект, і за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу. Ну, з приводу доповідача, підкомітет самостійно мав би визначитись.

Сьогодні зранку розісланий новий проект висновку у зв'язку з тим, що тільки вчора ввечері надійшло зауваження... висновок Головного науково-експертного управління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Мій законопроект. Давайте, Павла Васильовича немає, Михайло Миколайович Новіков, може, ви скажете чи... Було таке рішення підкомітету?

Ну, не суть. Окей. Ми розіслали проект рішення комітету. Комітет може прийняти рішення і без рішення підкомітету, тому, власне, я тоді себе доповідачем пропоную по цьому законопроекту. Да. Все.

Є необхідність обговорювати? Валерій Іванович Божик, прошу, вам слово.

БОЖИК В.І. Я би хотів, Денис Вячеславович, просто звернути увагу і уточнити для себе деякі моменти стосовно цього законопроекту. У висновку ви оголосили, що він направлений на організацію удосконалення організаційного забезпечення судового процесу. В той же час ознайомившись з усіма висновками, які до нас надійшли, зрозуміло, що суддівська спільнота, там ВРП, ВККС в цілому підтримають, але є деякі зауваження, з якими я також схильний погодитися, і у мене виникають сумніви стосовно того, взагалі до самої концепції.

Ну, перше. Фактично цим законопроектом ми хочемо надати доступ до Єдиного державного демографічного реєстру і до всіх інших інформаційних довідкових реєстрів, банків даних і таке інше, держателем яких є держава. Виникає одне питання. Для чого? Як зазвичай це в запереченнях, ті які надали в своїх висновках і МВС, і Державна міграційна

служби, і тут я схильний погодитись про те, що помічники і секретарі не є представниками судової влади і здійснюють організаційне забезпечення судового процесу. Тобто цей етап не є формою судочинства чи діями процесуального характеру. і відповідно доступ до цих реєстрів можливий лише в процесі здійснення судочинства, яке в Україні здійснюється виключно професійними суддями у виключному, передбаченому законом процесуальному порядку.

Крім того, звертається також увага на те, що юридична конструкція "інші інформаційні довідкові реєстри, банки даних і т.д., і т.п.", не містить чіткого переліку відповідних інформаційних ресурсів, до яких можуть отримати доступ.

Тепер виникає просте логічне питання. При тому всьому, вибачте, колеги, безладі, що у нас твориться, якраз стосовно організацій судового процесу. Тобто що я маю на увазі? Катастрофічне недофінансування помічників і секретарів, кадрові проблеми. Ми даємо великому пласту людей при цьому можливість мати доступ до всіх реєстрів. Тут може бути й певна корупційна складова. Тому от є такі сумніви, можливо, є спростування стосовно цього, але на мій погляд, вони мають під собою ґрунт і цілком обґрунтовано.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую.

Давайте я як співавтор відповім. По-перше, формулювання тексту законопроекту передбачено щодо тих реєстрів інформаційних баз даних, до яких має доступ суддя. Не просто до всіх взагалі, а до яких має суддя. Відповідно якщо у судді є доступ, а секретар судового засідання – це особа, ...*(Не чути)* приймає участь також у процесі і має доступ до цих же матеріалів, відповідей і так далі, і тому подібне, то, звичайно, ніякої нової інформації він не отримає, це скоріше мова про зручність здійснення процесу і забезпечення процесу судочинства.

Що стосується, скажімо так, несанкціонованого чи іншого доступу. Да він і зараз є той несанкціонований доступ. Ми ж не регулюємо незаконні речі, да. І зараз ми бачили з простору інформаційного, що різні особи отримують несанкціонований доступ до різних... до різної інформації з реєстру. Але це площина кримінального процесу, кримінального права. Якщо секретар судового засідання, от уявімо, прийняли ми цей закон, секретар, помічник там направив запит за своїм підписом, електронним цифровим підписом по справі, яка не знаходиться в провадженні в суді, ну то це порушення. Чи без відповідного доручення в суді. Це все те ж саме буде порушення, що, власне, є і зараз.

На сьогоднішній день я не знаю, але можу так собі, скажімо так, думати, це особисто моя точка зору, що можуть бути випадки через понаднормову завантаженість в

судах насправді про те, як працюють оці звернення за отриманням інформації з різних баз даних: з демреєстру, з реєстру переміщених осіб, з податкової, зі всюди і що це має робитися за підписом судді, то суддя стоїть на такій розтяжці: або ти як би здійснюєш судочинство, розглядаєш справу, в тебе там в коридорі купа людей, там мінщики, там сторони по цивільним справам і так далі, і тому подібне, і ти інколи теоретично, я не знаю такого, але теоретично може бути, що секретар і помічник за підписом судді просто виконують, ручками цей доступ здійснюють і по факту те ж саме відбувається, і це насправді може бути навіть певним порушенням, караним, до речі, порушенням. Або суддя буде сідати і самотійно надсилати ці запити до всіх реєстрів для того, щоб визначити, чи правильно обрана підсудність до демреєстру, надсилати запит на отримання індивідуального податкового номеру особисто, в системі тій же самій діловодства – в Д-3, там натискати, заповнювати, натискати, вводити пароль, читати відповіді і так далі, і тому подібне. Але щось мені підказує, що в умовах понаднормованого навантаження це буде... ну, і так є складно, і буде продовжуватись складно робити. Мені щось здається, що... знову ж таки, моя особиста точка зору, що основне призначення судді – здійснювати правосуддя, а не слати запити в реєстр. Для цього є якраз склад суду, ну, состав, так називають. Там секретар, помічник – ото і є той персонал, який має забезпечувати отримання усіх відповідних даних, а суддя має здійснювати правосуддя. Ну, от така моя особиста коротка відповідь.

Сергій Власенко, рука піднята. Але ми ще зможемо почути представників і суддівської спільноти, і так далі.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, те, що суддям дуже легко на когось перевісити технічну роботу, яка здається технічною, що їх слухати? Зрозуміло, що вони всі будуть казати, що вони перевантажені, що у них там якась ще історія. Це все зрозуміло. Але мені здається, що оцей прохідний двір з доступом до персональних даних, до реєстрів, треба до нього ставитись дуже обережно. І нам треба цей прохідний двір трішки, навпаки, зменшувати, як мені здається. Бо на сьогоднішній день витoki інформації, в тому числі і персональних даних різного характеру, уже сягнули таких обсягів, що, по-моєму, це вже загроза національній безпеці. Це по-перше.

По-друге, мені здається, при всій повазі... Я розумію, що нам треба насправді знайти баланс. Я розумію, що це виглядає як технічна дія, з одного боку, якими судді реально перевантажені, але, з другого боку, я би погодився з Валерієм Івановичем, що отримання таких даних можливе лише в процесі відправлення правосуддя. А правосуддя відправляє у нас одна людина – це суддя. Більше ніхто, ніякий помічник правосуддя не

відправляє. І знову, ну, пан голова теж правильно каже, що, якщо це буде без прив'язки до справи, то це порушення. Якщо це буде якось по-іншому, то це порушення. Але питання ж в іншому, питання в тому, що ці порушення ж ніхто не буде розслідувати. Ну, бо їх може бути потенційно така кількість і обсяг такий величезний, що насправді як з цим боротися?

Насправді нам треба знайти, мені здається, нам треба знайти якийсь баланс. Я, чесно кажучи, проти того, щоб просто віддати всім помічникам можливість заходити в реєстр і по факту за власною ініціативою, бо ми ж теж розуміємо реальність. Пан голова теж правильно сказав, реальність же проста: сидить помічник, який вивчає матеріли справи для того, щоб підготувати якусь інформацію для судді, бачить, умовно кажучи, необхідність. Зрозуміло, що ніякого дозволу ні на що отримувати не буде з практичної точки зору, або якщо буде, то це буде така абсолютно формалістична історія. Хтось сяде, придумас і отримає дозвіл на отримання всіх, там будь-якої такої інформації, або якось по-інакшому.

Але нам треба знайти якийсь баланси так, щоб, з одного боку, розвантажити суддів від дій, які носять принаймні зовнішньо-технічний характер, але, з другого боку, щоб ми цей прохідний двір із доступом до реєстрів якось припинили. Чесно кажучи, я ж кажу ще раз: мені здається, що обсяги витоку інформації із реєстрів із правоохоронних органів – це вже питання національної безпеки. І тут нам треба знайти баланс. Я не готовий підтримувати законопроект у такому вигляді, як він є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Роман Вячеславович Бабій.

БАБІЙ Р.В. Скажіть, будь ласка, у мене питання скоріше. А фіксується, хто саме заходив у реєстр і коли, в системі, чи не фіксується? Може, якщо, Денис Вячеславович, ви не можете відповісти, може хтось із присутніх, там ДСА ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ми сейчас... Он рука піднята у заступника голови ДСА з питань цифровізації, він відповість. Але з того, що я мав певний досвід, ще працюючи на посаді судді, бачачи деякі матеріали провадження, то є таке поняття як ...*(Не чути)* і авторизація, там видно, хто під яким КЕПом як авторизується, куди заходить, але, звичайно, це залежить від різних реєстрів. І звичайно, видно, хто авторизований, хто надсилав запит, за чиїм КЕПом надсилалось. Те ж саме у нас є у народних депутатів, ну, щоб теж розуміли.

Сапельніков Леонід Віталійович, прошу. Я так розумію, ви по цьому питанню.

САПЕЛЬНИКОВ Л.В. ...ведеться облік. Все залежить від реєстрів. Якщо реєстр сам веде облік, наприклад, як реєстр ...*(Не чути)*, то вони ведуть обліку і перевіряють, хто мав доступ. Так само ми зі свого боку, кожен запит він підписується КЕПом і фіксується, хто саме робив запит.

Так само хочу сказати, що ми зараз реалізуємо, десь за тиждень-два реалізуємо механізм довіреності в рамках електронного суду. Зараз тільки судді можуть робити запити в реєстр технічно. Але ми реалізуємо за два тижні механізм, по якому суддя зможе давати доступ до певної справи і робити запити по певній справі або по певній групі справ. Тобто це не те, щоб хто завгодно зайшов і подав доступ. Навіть коли подається доступ до реєстру, то фіксується, по якій саме справі будуть запити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І по факту картина виглядає так, що і зараз це роблять секретарі і помічники. Якщо ми там про персональні дані говоримо, то тоді ми можемо дійти до того, що і повістки потрібно, щоб суддя направляв, бо там теж персональні дані, адреси і місце, і помічник, і секретар мають доступ до матеріалів провадження, і ті ж самі дані. А порушення, порушення – це трошки інше як би. Бо порушенням це насправді вони є, я погоджуюсь, це системна проблема, витоки з реєстрів, але вона вирішується в межах кримінальних проваджень, і якраз всі можливості для того, щоб ідентифікувати, який конкретно помічник чи секретар, чи принаймні під чийм КЕПом зайшли і надіслали запит. І більше того, програмно це зробити, щоб в межах цієї справи, яка знаходиться в провадженні у судді, умовно, Петренка, да, який має помічника там такого-то і секретаря такого-то, що лише цей склад суду, якщо справа знаходиться в його провадженні, то може бути направлений запит, це технічно якраз і реалізується, що тільки в межах своїх справ.

Іван Романович Калаур, прошу.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Ви знаєте, тут, як то кажуть, палка з двома кінцями. З однієї сторони, десь можна погодитися з позицією нашого колеги Божика Валерія, а з другої сторони, і дійсно є така проблематика, що при завантаженні суддів. Я думаю, одна з моїх пропозицій, що правильно буде, якщо буде чітко визначена особа серед секретарів і помічників, яка одна-єдина буде здійснювати доступ і надавати доступ до реєстрів, і брати витяг з цих реєстрів ось.

Або це може бути в межах оточення серед кола секретарів, помічників, або це може бути окрема особа, яка буде працювати в суді. От у мене така думка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, зрозуміло.

Так, МВС.

МИХАЙЛОВ І. Шановний Денис Вячеславович, шановні народні депутати, дякую за можливість висловитись. Я перепрошую, я трошки повторюсь у підтримку попереднього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спочатку ви представитесь.

МИХАЙЛОВ І. Мене звати Іван Михайлов, я заступник начальника Управління по взаємодії з міграційною службою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

МИХАЙЛОВ І. Перепрошую, що трошки повторюсь, я хочу висловити позицію і Міністерства внутрішніх справ з цього питання та Державної міграційної служби, які за своєю суттю однакові. І суть у тому, що ми пропонуємо саме обмежитись наданням таких повноважень виключно на користь суддів. Тому що ці дії щодо доступу до реєстру за своїм змістом, і оскільки вони визначені процесуальним, пропонуються оці зміни до процесуального законодавства, вони певною мірою є і процесуальними діями, які згідно із положенням про помічника і суду, вони є певною, мають певну заборону щодо здійснення процесуальних дій.

І тому, якщо коротко, ми просимо розглянути можливість не розширювати такі повноваження на помічників... *(Не чути)* помічників і секретарів судового засідання, а обмежитись виключно судами. Тому що це буде, як вже і говорилося раніше, це буде мати досить значні ризики, тому що це дуже-дуже значна категорія людей і такий доступ може мати певний негативний вплив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна питання до вас? По-перше, скажіть, будь ласка, ви сказали, що це є певні процесуальні питання, да, чи процесуальні дії. Скажіть, будь ласка, а направлення повісток, повідомлень є процесуальною дією?

МИХАЙЛОВ І. Дякую за запитання.

Я думаю, що за своїм змістом це, напевно, більше відноситься до організації судового процесу і насправді прямої норми, яка б визначала, що процесуально... що доступ до ЄДДР є самим процесуальною нормою, то прямої такої норми, звісно, нема, але те, що воно закладається, ми прийшли до такого висновку, оскільки воно закладається саме у відповідних кодексах і за своєю природою нам вбачається, що це є частина саме безпосередньо судового процесу.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, повісткою не збираються дані. В повістці використовуються ті дані, які є уже в матеріалах провадження. А роблячи запит, ми збираємо дані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, Сергій Володимирович, я ж, ну, перше, не потрібно перебивати.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви ж хотіли ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не хотів. Я просто почув обґрунтування того, що доступ до реєстрів – це якісь процесуальні, тому як би це неправильно. Тому я і запитав, я ж знаю що я запитую, коли і про що запитую, а не про те, які дані надаються чи не надаються. Так що насправді якраз виклики і повідомлення – це передбачено безпосередньо в процесуальних кодексах. Так, добре.

І друга частина, ви сказали, що розширення кола може там становить небезпеку. Правильно? А скажіть, будь ласка, а як реалізується отримання даних в міграційному реєстрі? Передбачається якась авторизація там і так далі? От якщо, якщо направляється запит з конкретними даними, з конкретними... ну, запит до демреєстру, що там: прізвище, ім'я, по батькові, рік народження. Правильно? Там параметри запиту у нас ідуть, може, і здається, ІПН, да, чи що там? А якщо направляється, авторизація того, хто робить цей запит, передбачається? Правильно?

МИХАЙЛОВ І. Так, передбачається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передбачається авторизація. Тобто в чому ви вбачаєте... ну, і відповідно демреєстр видає інформацію по особі, ідентифікаційні дані якої зазначені. Правильно?

МИХАЙЛОВ І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто чи вірно я розумію, що ризик в тому, що замість, там, чотирьох з половиною тисяч суддів у нас отримується можливість надсилати запити ще у, ну, відповідної кількості, десь втричі більше, у помічників і секретарів, правильно? Але вони будуть ідентифіковані, якщо вони за своїм КЕПом заходять, правильно?

МИХАЙЛОВ І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Сергій Власенко, прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, тут ключова проблема не в тому, чи можна ідентифікувати окрему особу, яка входить в реєстр. Можна, звичайно, її ідентифікувати. Тут питання в обсягах. І ви справедливо зазначили наприкінці, коли ви зараз говорили, що ключова проблема полягає в тому, що ми отримаємо декілька тисяч людей додатково, які зможуть на власний розсуд, написавши все, що завгодно, отримати доступ до інформації. Ну, припустимо, я помічник судді, я пишу: "Згідно зі справою номер такий-то - між двома юридичними особами, пишу, - дайте мені ідентифікаційний код Дениса Маслова". І все, і як ми це будемо відловлювати, як ми це будемо бачити, як ми це зможемо проконтролювати? Лише в одному випадку: якщо Денис Маслов випадково дізнається, що щодо нього збирають дані. Ніяке МВС не зможе це відслідкувати. Да, буде написано, що помічник судді такого-то цю інформацію отримав. Ну, окей, а у мене питання: а скільки справ на сьогоднішній день знаходиться у провадженні в правоохоронних органах по втручання в реєстри? Ну, я знаю тільки одну – це справа Борзих. А скільки у нас... У нас що, вони можуть розслідувати такі справи? А, не дай боже, буде якийсь обсяг з цього. Знову-таки, як справедливо говорили колеги, помічники і секретарі – це найбільш незахищена частина людей, які працюють за судовою системою. Це люди з невисокою зарплатою, це люди, які працюють ненормовано і так далі і так далі. І це, звичайно, що корупціогенна історія. Ну, звичайно, якщо у помічника судді там заробітна плата 5, 7, 8, 10 тисяч гривень, то понятно, що він за 3, 4, 5 тисяч гривень потенційно може таку

інформацію отримати, маючи такий доступ, прив'язавшись до тої справи, яка реально знаходиться в провадженні у суді. Я кажу ще раз, спір між двома юридичними особами, а запитується інформація там щодо фізичної особи там Маслова чи Власенка, чи когось іще, чи Банчука, давайте будемо брати за приклад, це найкращий. І хто буде це відслідковувати? І хто коли дізнається, що цей помічник зайшов і зробив таку історію? З суддею простіша ситуація, бо суддя розуміє, що він втрачає. Суддя – це певний статус в суспільстві, це певна заробітна плата, це певні гарантії під час звільнення і так далі, і так далі, це людина з абсолютно іншим статусом.

Тому я ж кажу, я розумію проблему, що є проблема, коли у судді є велика кількість, умовно кажучи, дій, які виглядають як технічні. Збирання персональних даних за своєю суттю – це не є технічна інформація. І коли помічник використовує дані із матеріалів провадження, це одна історія. Але помічник немає права збирати ці дані. Ці дані має право збирати той, хто відправляє правосуддя. Правосуддя відправляє суддю.

Тому є моменти. Давайте, я ж кажу, я розумію там бажання, я розумію мету і задачу, давайте подумаємо, як ці проблеми вирішити так, щоб все-таки у нас було забезпечено можливість ось цього, я ж кажу, прохідного двору, який у нас вже є з багатьма реєстрами, коли невідомо хто отримує, як отримує, кому отримує, хто кому як що продає. Так візьміть будь-яке так зване розслідування проти депутата, коли так звані журналісти-розслідувачі, які насправді є якимись папараці і крадіями інформації, просто приносять дані з реєстру перетину кордону, реєстр власності і так далі, і так далі. Просто для таких же незаконних дій далі відкриваємо ворота ще ширше. Я тільки проти цього. Якщо ми знайдемо спосіб, як, розширивши коло осіб, забезпечити від зростання кількості можливих неправомірних... отримання в неправомірний спосіб інформації, я буду підтримувати, але я поки що не бачу такого механізму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, перед тим, як я далі надам слово. У мене є пропозиція, давайте в рішенні комітету, я пропоную в рішенні комітету зазначити, що застосування... у статті 116 зазначити, що до другого читання розглянути включення додаткових положень, які створюють додаткові механізми забезпечення від неправомірного отримання інформації особами. І на друге читання якраз це зможемо розглянути.

Расім Бабанли, потім Валерій Іванович Божик.

БАБАНЛИ Р. Добрий день, Денис Вячеславович, Расім Бабанли, перший заступник керівника Апарату Верховного Суду.

Ми ще опрацюємо цей документ у Верховному Суді, через відпускний період не встигли його опрацювати. Але те, що я хотів сказати, власне кажучи, дуже відгукується з тим, що ви запропонували. Насправді ризик є і можливості є позитивні, але я би хотів звернути увагу, що у вашому законопроекті є такий запобіжник як письмове доручення судді, тобто за умови наявності письмового доручення судді помічник або секретар далі вже реалізує відповідне право. То в якості запобіжника, щоб не виникало відповідних питань, ми можемо думати над варіантами того, щоб уточнити процесуальні вимоги, можливо, до цього судового доручення, щоб там був вказаний номер справи, щоб там були вказані сторони чи, можливо, учасник, але це все одно може зрештою технічну складову спростити або ми також, опрацювуючи цей лист, тоді подумаємо над іншими запобіжниками, враховуючи те, що виникла сьогодні на комітеті відповідна дискусія.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто замість запиту суддя буде складати от таку довіреність. Який сенс? Це ж такий самий обсяг роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, це трошки... по-перше, це трошки інший обсяг роботи, тому що по одній справі ти отримаєш інформацію з багатьох реєстрів і окремий запит направляєш. Ти не можеш направити один запит на всі реєстри. Тим більше по різних сторонам по різних учасникам процесів направляєш запит. Наприклад, щоб відкрити провадження у справі, ти з демреєстром... звернутись принаймні перевірити, якщо ...*(Не чути)* фізична особа, і отримати дані. Далі ППН ти отримаєш і так далі, і тому подібне, купа реєстрів.

А про те, що ви сказали, да, абсолютно вірно, про це ж мова йшла, що ця довіреність так і буде передбачатися, вона по конкретній справі і пан Сапельніков отут сказав, що вони якраз і розробляють технічну сторону цього питання. Там конкретна справа може бути по учасникам провадження і системно воно прив'язується у Д-3 до конкретної справи, ти не можеш... у тебе є в цій справі є учасники, хто справи. Це не рівень закону, щоб такі деталі, ну я особисто вважаю, щоб виписувати, там є чітко, хто в тебе справа, по кому ти можеш сформулювати запит і так далі, і тому подібне. Звичайно, що ризики є, бо більше людей мають можливість це отримати, ризик є. Нна мою думку, це може відслідковуватися абсолютно програмно-апаратними заходами, тому це може нівелювати ризик.

Мені здається, що ми спокійно можемо в першому читанні його прийняти і на друге читання, якщо необхідна якась деталізація, подивитись. Тим більше, що ДСА готує, власне, і форму такої довіреності.

Так, Валерій Іванович Божик, Ігор Павлович Фріс, Максим Євгенович Дирдін.

БОЖИК В.І. Дякую, Денис Вячеславович. Ще раз висловлю свою думку.

Перед тим Сергій Володимирович Власенко правильно сказав про те, що не буде особа навіть знати, що до нього збирають якісь дані. Я вам наведу простий приклад. Я особисто стикався з тим, що бере певний нотаріус за проханням приватної особи і робить по мені особисто повні запити. Я про це знати не знаю, ведати не ведаю, і довідався я про це випадково. От коли я довідався, тоді я вже вживав заходи. А при цьому масиві ніхто навіть знати не буде.

Друге питання. Ми говоримо про письмове доручення в суді як запобіжник. Та це буде аналогом, знаєте, якщо, як заяви про доступ до персональних даних, коли ми кудись йдемо. Йдемо в банк – а підпишіть. А це що – а це заява про доступ до персональних даних. Це буде готуватись пакетно, да, це буде гарно підшиватися в матеріали, це буде розроблений план, який той же помічник буде робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це електронно?

БОЖИК В.І. Ну я, це в мене такі...

Розумієте, а що стосовно, Денис Вячеславович, того 116-ї чи можливості допрацювання в другому читанні, на мій погляд, тут треба взагалі вирішити концептуально. Так ми, в принципі, є проблема, по якій категорії справ судді роблять такі запити і наскільки це розвантажить чи не розвантажить суд? І взагалі чи даємо ми цей доступ поміщикам, чи ні? Оце треба визначити, бо якщо ми в такому варіанті його приймаємо і пробуємо щось допрацювати, тоді що? Тут питання не ключове одне у колег, я так розумію, виникло: є підстава надавати такий доступ, є необхідність доцільність на даному етапі чи немає? Якщо вона є, тоді да, якісь нюанси дрібні можна допрацювати, але концептуально ми так і не вирішимо, чи ми даємо, чи ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Щодо проблематики, я сказав, що це насправді і судді звертались, і я цю проблематику знаю особисто ще з власного досвіду. І насправді це разом із суддями напрацьовувався, з діючими суддями цей законопроект, бо ця проблематика є. Багато часу

витрачається саме на це, йде обсяг: або віддати КЕП, але це неправомірно, він несе ризики інші, або... коли ти на запити витрачаєш час замість того, щоб здійснювати правосуддя.

Ігор Фріс, Максим Євгенович Дирдін, Володимир Антонович Ватрас, потім будемо завершувати.

ФРІС І.П. Дякую. Пане голово, встиг доєднатися, трошечки щось у мене зі зв'язком було.

Ви знаєте, те, що я останнє встиг почути Сергія Володимировича, Валерія Івановича, – ви знаєте, а ми з цим уже стикались. Тобто судді, напевно, ні, а нотаріальна спільнота, яка здійснює, в принципі, як говорять, безспірне правосуддя, вона з цим питанням уже стикалася. Тому що нотаріуси є суб'єкти державної реєстрації, є суб'єктами користувачами відповідних державних та єдиних реєстрів. І дуже-дуже-дуже хотіли і пробували надати верифікований доступ своїм помічникам з тою метою, щоб певні процесуальні дії, пов'язані з державною реєстрацією, здійснювали помічники.

Коли почалося широкомасштабне вторгнення, ми це з вами в тому числі скасували. На сьогоднішній день немає можливості помічникам отримувати будь-яку інформацію. Це перше.

По-друге, ми розглядали з вами законопроект 41... не пам'ятаю, 4142... 1242 якийсь, Комітет з питань правоохоронної діяльності розглядав цей законопроект, де встановлюється кримінальна відповідальність за несанкціонований доступ до відповідних реєстрів. Мали велику полеміку, як враховувати, це санкціонований або несанкціонований доступ. Я був противником, до речі, такої кримінальної відповідальності, і мене почули, в принципі, але це не стосувалося помічників, це стосувалося безпосередньо суб'єктів державної реєстрації, самих нотаріусів. Навіть коли нотаріус звертається і отримує інформацію, подекуди можна визнати, що ця інформація отримана без згоди відповідної особи і є неправомірною. І саме це було підставою того, що ми доводили, що така інформація на сьогоднішній день отримується в рамках закону і під час вчинення тої чи іншої процесуальної дії. Але адепти кримінальної відповідальності казали якраз про те, що не можна вважати, що така інформація отримана в законний спосіб, без згоди такої особи.

І третє. Я не знаю, чи знаєте ви статистику розгляду... *(Не чути)* порядку державної реєстрації і статистику притягнення відповідних осіб до відповідальності, то в більшості таких осіб за отримання і внесення інформації в реєстр, або отримання інформації з реєстру, саме притягуються помічники нотаріусів. Ця статистика, вона відома, це статистика камеральних перевірок, які здійснює Міністерство юстиції України. І в

більшості, багато пояснень, які здійснюють нотаріуси, що "це мій помічник отримав ту інформацію" або "ця інформація вийшла за межі нотаріальної контори саме з рук помічника".

Тому, на моє глибоке переконання, як мінімум зараз, під час широкомасштабного вторгнення, з метою забезпечення інформації, яка міститься в реєстрах, ми повинні якомога уникати розширення кола відповідних осіб, які мають доступ до реєстрів або до інформації, яка зберігається. Це дуже чутлива інформація, в особливості, згадайте, ми нещодавно прийняли законопроект, який додатково обмежує отримання інформації, верифікацію отримання такої інформації з публічних джерел, в тому числі шляхом отримання в електронних витягах.

Тому, на моє глибоке переконання, пане голово, навіть при глибокій повазі до вас і до судового корпусу, я вважаю, що нам це робити зарано і ми можемо стикнутися з набагато більшими проблемами, які потягнуть цей законопроект в процесі його реалізації, вже коли помічники будуть мати такий доступ. Хоча підсвідомо відверто я розумію, що суддя просто завтра скаже своєму помічнику: будь ласка, подивися що там є, навіть під ключем судді і це абсолютно неправильно. І наявність такого ключа і верифікованого доступу з як би отриманням ... (*Не чути*) саме помічник зайшов, було би краще. Але це, напевно, треба робити згодом і робити це в загальному форматі. Якщо є помічники, то вони мають отримувати цей відповідний ключ у встановленому порядку. І це не тільки помічники суддів повинні робити, а всі помічники, які вони є в суб'єкті відповідної державної реєстрації в спосіб, визначений законом. Але на час війни постановою Кабміну ви це обмежили на самому початку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Максим Євгенович, Володимир Антонович Ватрас і давайте закінчувати.

ДИРДІН М.Є. Да, дякую. Дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, у нас ще Вища рада правосуддя по цьому, нам має сказати ДСА все ж таки позицію. Вища рада правосуддя і Мін'юст.

НІМЧЕНКО В.І. Пане Денисе, я 5 раз піднімав руку там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, ви руку можете піднімати і 10 раз, у вас вимкнений екран. Як я можу це знати? Василь Іванович, от подивіться на екран, у вас вимкнений екран.

НІМЧЕНКО В.І. Не пресікайте, пане...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви ж тільки зараз підняли програмно руку.

НІМЧЕНКО В.І. Не пресікайте, коли я вас запитав, ви починаєте пресікати. Пане Денисе, закінчуйте таку дію, яку вас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, слухайте, ну, чесно...

НІМЧЕНКО В.І. Та не надо мені слухати, послухайте ви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зі всією повагою до вас.

НІМЧЕНКО В.І. Що це таке?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну як я можу, у мене підняті руки інших колег. Я надаю слово...

НІМЧЕНКО В.І. Я бачу, я вас спитав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ви руку підніміть, щоб я бачив, що ви хочете сказати.

НІМЧЕНКО В.І. Я підніму руку, підніму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну так а чого ви вклинюєтеся, коли я вже надав слово? Ну підняли руку, я вам надав.

ДИРДІН М.Є. Я можу йому надати слово, хай він виступає першим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Василь Іванович, вам Максим Євгенович слово передає.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі. Не надо мені передавати. Я підніму руку, я буду просити, як всі шановні колеги. Якщо вже Денис дав мені слово... Хорошо, тоді я скажу.

Шановні колеги, ми зараз про що ведемо мову – про правосуддя або імітацію правосуддя? У нас є стадії... коли починається правосуддя? Правосуддя здійснюється на кожному етапі, який визначений процесуальними документами. Підготовка справи до розгляду – це що, на кого вона покладається? Безперечно, на суддю. Що таке підготовка справи до розгляду? Це по суті, якщо хочете, досудове слідство серійного чи кримінального характеру, де суддя перевіряє всі документи сам, почитавши матеріали і дивиться, що робити далі. І він це робить особисто як єдиний суб'єкт правосуддя у даному випадку. Те, що доступ до реєстру це одне, і тут правильно піднімали питання, що не можна огульно розширювати цей доступ, це однозначно.

По-друге, якщо ми ведемо мову про правосуддя як таке, як таке передбачене процесуальним законодавством, то які можуть бути доручення. Мені прикро було чути представника від Верховного Суду, де анонсується право надати доручення і роби все, що хочеш, те, що під моїм ключем і все виконуй те, що я тобі скажу, чи те, що ти там сам маєш на увазі.

Шановні колеги, я думаю, що у нас тут трошки є помилка у розумінні, як нам покращити процедур здійснення правосуддя чи полегшити працю судді. В такий засіб ми не покращимо, може зменшимо об'єм роботи, але погіршимо процедури правосуддя процесуального характеру, які передбачають у тому числі і захист громадян.

Тому, на мій погляд, от ми сейчас другу годину обговорюємо питання, яке, на мій погляд, прямо протирічить законодавству стосовно здійснення правосуддя і дотримання жорсткості закону як дзеркала процесів, і там все є. Є повноваження судді, виключне повноваження судді, ні в кого другого не може бути. От і все. Підготовлювати проекти документів – це нехай займаються помічники, да. Ну, це ж абсурд, якщо казати, що по кожному запиту суддя буде давати доручення, притому-таки в письмовій формі, своєму помічнику: зроби запит в реєстр такий-то стосовно такого-то. Я думаю, що це невірне тлумачення чи можливості виконання, чи застосування фарватеру покращення правосуддя в цілому.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Максим Євгенович Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Денис Вячеславович, є така пропозиція. Я теж являюсь автором, співавтором цього законопроекту, я його підписав 04.07 і я, мабуть, десь я підтримую цей законопроект. Але певні події, от з якими я стикнувся, на окрузі з 1 серпня, коли у справах кримінальних не можуть знайти, хто ж все-таки давав якісь певні доручення, комусь і не можуть знайти кінці скраю, – це питання не до суду, це питання до правоохоронних органів, зокрема до поліції. І слухаючи виступи моїх колег, все-таки є питання щодо даного законопроекту щодо його розширення, цих повноважень. І щоб дійсно не було такого, що є повноваження, але немає відповідальності і не можуть знайти відповідальних, хто що зробив або надав інформацію стороннім особам.

Мабуть, все-таки буде правильнішим, може, зараз зняти цей законопроект, у нашому колі його обговорити, і потім його винести. Тому що я дійсно зараз теж не схильний його підтримувати, розширювати без певних гарантій. Тому що як показує практика, от з 1 серпня що відбувається у мене на окрузі, я розчарований питаннями безпеки даних, як дозволяють собі правоохоронні органи відповідати на адвокатські запити. Коли адвокатський запит ставить питання конкретне, а відповіді даються розпливчато або взагалі дається неконкретна відповідь, взагалі не відповідають на поставлене питання.

Тому що, давайте зробимо наступним чином: знімемо цей законопроект на сьогоднішньому засіданні, обговоримо всередині нашого комітету і далі будемо рухатись. Є така пропозиція. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Є пропозиція зняти. Є необхідність голосувати? Можливо, ми альтернативний просто підготуємо тоді за пропозицією, якщо буде пропозиція рішення щодо відхилення цього законопроекту, внесемо його пізніше і рішенням комітету просто його відхилимо та і все.

Володимир Антонович Ватрас, ви до цього руку піднімали. Зараз не піднята.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я також хотів би коротко висловити свою точку зору. Безумовно, в умовах воєнного часу ми не можемо приймати цей законопроект, щоб він діяв в умовах війни з огляду на ті перестороги, про які говорили і народний депутат Власенко, і народний депутат Фріс.

Також у мене сумніви щодо того, що можемо ми надавати такі повноваження усім без винятку помічникам, тому я також частково підтримую десь пропозицію Івана Романовича Калаура, щоб, можливо, у судді була спеціальна уповноважена особа в

апараті суду, чи це керівник апарату, чи це заступник керівника апарату, чи це керівник підрозділу, який буде займатися безпосередньо отриманням інформації з реєстрів. А тому доцільна є пропозиція пана Дирдіна, можливо, не зняти з розгляду, а відкласти це питання для того, щоб його обговорити, і після цього визначитися шляхом голосування.

Дякую.

ДИРДІН М.Є. Да, відкласти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є необхідність голосувати? Ми просто можемо зняти з розгляду, ...*(Не чути)* а смисл один і той самий. Немає необхідності голосувати?

Тоді знімаємо просто з розгляду і переходимо до наступного нашого питання порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо врегулювання факторингу (реєстраційний номер 12307).

Прошу голову профільного комітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Я, з вашого дозволу, не буду включати камеру, бо в мене і так нестабільний зв'язок.

Підкомітет з питань цивільного та адміністративного законодавства вчора шляхом онлайн-опитування розглянув законопроект, поданий нашим колегою Гетманцевим, за реєстраційним номером 12307.

Я хочу колегам подякувати за дуже оперативну і плідну працю. Знаєте, мені надзвичайно комфортно працювати в такому підкомітеті, де люди якісно і швидко працюють, і висловлюють свої позиції з приводу законопроекту.

В чому сутність цього законопроекту? Суть її полягає в тому, що цим законопроектом пропонується викласти статтю 1077 Цивільного кодексу України в новій версії, в новому варіанті і відповідно зупинити дію статей 1078-1086.

Чому постає таке питання? Справа в тому, що 3 червня 2025 року Верховна Рада прийняла Закон України "Про факторинг", і цей закон набирає чинності 30 липня 25-го року, і вводиться в дію через один рік з дати його набуття. Але не раніше введення в дію Закону України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо регулювання відносин у сфері факторингу". Тобто, в принципі, якщо дивитися, то цей законопроект має таке більш технічне рішення і він імплементує ті положення Закону України "Про факторинг", який був прийнятий 3 червня 25-го року.

Всі установи, які надіслали свої відгуки і висновки, вони практично підтримують цей законопроект без зауважень, за винятком науково-експертного управління. Але до нас звернувся з листом Національний банк України, який говорить про те, що ними розроблений законопроект про те, щоб внести зміни в Закон України "Про факторинг" і змінити час набрання юридичної сили Закону "Про факторинг" на 30 червня 26-го року.

Чому так? Вони пояснюють те, що піврічний період звітності в них закінчується, власне, 30 червня. Я вчора мав розмову з нашим колегою Гетманцевим Данилом, він не заперечує проти такої позиції. Тому колеги повинні чітко розуміти, що ми сьогодні цей законопроект приймаємо, але, думаю, що в майбутньому ми будемо приймати закон про те, що Закон "Про факторинг" все ж таки набере чинності 30 червня 2026 року.

За результатами розгляду цього законопроекту члени комітету прийшли до висновку, щоб рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного цей законопроект, який поданий народним депутатом Гетманцевим, а також в разі його прийняття як закону доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Верховної Ради роз'яснити редакційно-технічне, юридичне доопрацювання і, на мою думку, членів підкомітету, рекомендувати його прийняти за основу та в цілому.

Доповідачем, я не знаю, чи будуть доповідати, бо він такий більш технічний, але доповідачем з цього питання буду я як голова підкомітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є необхідність обговорювати дане питання? Позиція... Я знаю, що Національний банк України просив. Будете виступати? Да, прошу. Вам слово тоді, тільки представтесь.

САВЧУК С.С. Сергій Савчук, директор департаменту методології і регулювання небанківського ринку, Національний банк України.

Шановний Денис Вячеславович, шановні народні депутати, колеги, з нашого боку ми підтримуємо законопроект. Хотілося б тільки зазначити наступне. Законопроект було зареєстровано в грудні 2024 року і він містить визначення предмету договору факторингу в першій редакції законопроекту про факторинг. В цьому році, коли парламент прийняв в цілому Закон "Про факторинг", були внесені певні уточнення до визначення договору факторингу.

І прохання в даній редакції законопроекту врахувати те визначення договору факторингу, яке міститься в основному Законі "Про факторинг" від того, щоб визначення були уніфіковані і не було між ними розбіжностей. Визначення дійсно... зміни мають

більше технічний характер, і ці зміни можна внести в ході технічного опрацювання, про що зазначив доповідач.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, тоді ваші пропозиції по НБУ, те, що сказав НБУ. У нас за основу і в цілому. Є необхідність уточнювати?

КАЛАУР І.Р. За основу і в цілому. Він носить більш такий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як може бути: за основу і в цілому, якщо НБУ говорить, що визначення факторингу розходиться з тим, що Верховна Рада прийняла?

КАЛАУР І.Р. Ні, дивіться, то вона прийняла в Законі України "Про факторинг". А в цьому законопроекті ...*(Не чути)* враховано, в тому, який іде через наш комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто чи вірно розуміємо, що те, що ми прийняли в Законі "Про факторинг", визначення, воно відповідає тому, що є в цьому законі, який ми зараз розглядаємо, 12307. Так? Да, Іван Романович, я кажу, дивіться, Національний банк України говорить про те, що прийнятим Законом "Про факторинг", окремим законом, дано визначення факторингу, яке є розбіжним з тим, що пропонується в цьому законопроекті прийняти. У нас проект рішення і рішення підкомітету – за основу і в цілому?

КАЛАУР І.Р. В нас рішення – за основу і в цілому. Я так зрозумів, що Гетманцев, коли подавав цей законопроект, то він вже врахував пропозицію Національного банку щодо дефініції договору факторингу в Цивільному кодексі в новій редакції. Я правильно зрозумів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні.

Прошу, Національний банк України. Прошу, ще раз. Зрозуміло, тут за основу потрібно приймати, без будь-якого в цілому.

САВЧУК С.С. Доопрацювання... Я перепрошую, було внесено в ході доопрацювання основного Закону "Про факторинг" в межах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До другого читання? Зрозуміло.

Ігор Фріс. Ви мікрофон не включили.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, ну, тільки за основу. Він поданий був раніше, і потім... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу.

ФРІС І.П. Да, за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мін'юст, щось скажете з цього приводу?

БАНЧУК О.А. Банчук Олександр, заступник міністра юстиції. Ми підтримуємо проект, очевидно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо розбіжностей між двома законами, щось...

БАНЧУК О.А. Потрібно за основу, зважаючи на позицію Національного банку і відповідної редакції, тому підтримуємо за основу цей проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є необхідність обговорювати? Хтось бажає висловитись?

Якщо немає, то тоді буду ставити, за моєю пропозицією ставимо на голосування проект рішення комітету, де не за основу і в цілому, а просто – за основу. Зрозуміло? Секретаріат, рахуйте.

Прошу переходити до голосування

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

_____. Утримався

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 7 на 7.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7 на 7. Рішення не прийнято.

Є інші пропозиції по цьому законопроекті? Немає інших? У нас немає просто підготовлених проєктів рішення, тоді відкладаємо, немає необхідності голосувати. Відкладаємо тоді розгляд цього питання. Якщо будуть інші рішення, проєкти рішення, то відповідно будемо голосувати.

Так, далі переходимо. Проєкт Закону про внесення змін до статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 20 грудня 2023 року (реєстраційний номер 12127).

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

_____. Пане голову, якщо не проти, колеги. Валерій Іванович Божик би доповів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

БОЖИК В.І. Дякую.

Колеги, до вашої уваги порівняльна таблиця до другого читання проєкту Закону про внесення змін до статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду від 20 грудня 2023 року. Вчора підкомітет на своєму засіданні розглянув цей законопроект і рекомендує прийняти рішення на комітеті щодо:

рекомендувати Верховній Раді прийняти в другому читанні і в цілому в редакції, запропонованій комітетом.

Колеги, цей законопроект стосується того, що 20 грудня 2023 року було ухвалено рішення Конституційного Суду, в якому суд визнав положення статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу в частині унеможливлення застосування засуджених до довічного позбавлення волі короточасних виїздів на межі колоній на території України у зв'язку з такою винятковою обставиною, як смерть або тяжка хвороба близького родича, що загрожує життю хворого, такими, що не відповідають Конституції. Тобто він визнав ці норми неконституційними. Цим проектом фактично на виконання рішення Конституційного Суду пропонується врегулювати питання короточасних виїздів для засуджених до довічного позбавлення волі.

І з метою одночасного врегулювання питання щодо можливості короточасних виїздів для осіб, які перебувають в місцях попереднього ув'язнення, також законопроектом пропонується зміни до Закону "Про попереднє ув'язнення".

Зазначена позиція була скерована до комітету Міністерством юстиції. Вона відображена також в окремих пропозиціях і правках народних депутатів.

Загалом до комітету від суб'єктів права законодавчої ініціативи до другого читання надійшло 40 пропозицій і поправок. З огляду на необхідність доповнення змін до зазначеного мною Закону "Про попереднє ув'язнення" запропоновано доповнити таблицю пропозиціями від комітету.

Таким чином, таблиця містить 45 пропозицій і поправок, за результатами розгляду яких пропонується врахувати 14, в тому числі і редакційно, і частково, 31 пропозицію відхилити.

Під час опрацювання таблиці до другого читання ми консультувалися з Мін'юстом і з ДКВС, оскільки вони будуть тими органами, які будуть виконувати в разі прийняття ці норми. Також і в комітеті, і з Дирдіним Максимом Євгеновичем як представником в Конституційному Суді ми обговорювали норми. Тобто намагалися максимально врахувати і виписати максимально збалансовану таблицю до другого читання.

Тому я прошу, колеги, підтримати висновок комітету. Це урядовий законопроект на виконання рішення Конституційного Суду. І рекомендувати Верховній Раді цей законопроект прийняти в другому читанні і в цілому в редакції, запропонованій комітетом. І прошу також, враховуючи те, що був залучений до опрацювання цього законопроекту, визначити мене як доповідача на пленарному засіданні Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Євгенович Дирдін, прошу, слово...

ДИРДІН М.Є. Дякую. Дивіться, стосовно даного законопроекту, ми опрацювали і з Валерієм Івановичем проговорили. Я підтримую дану редакцію, питань немає. Але є прохання до Міністерства юстиції. В якому контексті? Щоб оці повноваження, які будуть надані керівникам спеціальних установ, щоб вони своїми правами не зловживали і не робили ситуацію, коли будуть ставити певні умови для того, щоб у дійсних підставах, коли особа матиме право на короткочасний виїзд із місць позбавлення волі, створити певні корупційні ризики або умови.

Оце і є головне прохання до Міністерства юстиції це питання контролювати. Тому що от на цьому тижні в засобах масової інформації була інформація про те, що були отримані підозри суб'єктами із цієї системи. Я хотів би почути позицію Міністерства юстиції в цьому плані.

А щодо законопроекту, так, дійсно я підтримую і прошу колег його підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Міністерство юстиції.

БАНЧУК О.А. Банчук Олександр. Денис Вячеславович... Заступник Міністра юстиції Олександр Банчук. Я хотів би сказати, що те, що сказав Максим Євгенович про прохання, я думаю, що це має бути вимогою насправді про те, що зловживати відповідними повноваженнями, бо справді надаються щодо певної категорії засуджених і ув'язнених додаткові повноваження. І ми розуміємо, що наскільки є складна ситуація, да, особливо, якщо ми завдяки співпраці з Валерієм Івановичем і членами комітету доповнюємо ще, де йдеться про осіб, які перебувають у СІЗО, які є підозрюваними. І стається ситуація, що смерть їх близької особи чи тяжка хвороба. Ми в законі прописуємо, звичайно, про те, що це протягом 24 годин з відповідним наданням документів потрібно вирішити це питання і цих осіб під вартою доставити до місця, де є відповідний родич. Тому це, очевидно, знову ж я, можливо, повторююсь, що це насправді має бути вимога до адміністрації відповідних установ виконувати чітко прописані вимоги цього, що наразі пропонується проектом закону до другого читання.

Зрозуміло, найбільша критика, і це я на завершення хотів би зі свого короткого виступу сказати про те, що проект урядовий спочатку передбачав, що він набиратиме

чинність після трьох місяців після завершення воєнного стану. Тобто там були бачення безпекові, наскільки ми можемо забезпечити супроводження відповідних ув'язнених чи засуджених осіб в цих особливо умовах воєнного стану під вартою. Наразі проект пропонує, що через два місяці пропонується з моменту публікування закону він набере чинності. Тому що ми розуміємо, що була одна з найбільших критик з боку членів комітету народних депутатів щодо цього часу набрання чинності. Але нам... позиція є ДКВС в тому, що буде закон, вони забезпечать його виконання.

Тому я виключно на це хотів звернути увагу вашу при прийнятті рішення щодо цього комітету. Ми його підтримуємо і просимо також його підтримати членів комітету.

Дякую, Денис Вячеславович, і Валерій Іванович, і Максим Євгенович. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Власенко, прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Колеги, у мене трошки проблема зі зв'язком. Я, з вашого дозволу, буду поки що без відео.

У мене питання до Валерія Івановича Божи́ка. Колеги, мені здалося, чи по суті із місць попереднього ув'язнення у нас вчоргове випало СІЗО Служби безпеки України? Бо наскільки я зрозумів, виходячи із тексту, то законопроект, якщо він стане законом, він буде розповсюджуватись лише на ті місця попереднього ув'язнення, які перебувають під контролем Державної служби виконання покарань Міністерства юстиції, але точно не потрапляють туди СІЗО СБУ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Валерій Іванович.

БОЖИК В.І. Там СІЗО СБУ... ну, в такій редакції, фактично, Сергій Володимирович, ми взяли редакцію Міністерства юстиції стосовно установ і окремо СІЗО СБУ не виділялося. Якщо так стоїть питання, тоді тут можна доопрацювати. Я просто не розумію позицію Міністерства юстиції щодо цієї установи, в якій вона вертикаль. Тому що я знаю, що з СІЗО СБУ у нас були великі спори, що це, де воно, в чому воно існує, в якій парадигмі. То може тут Міністерство юстиції дасть свій висновок по цій позиції? Бо логічно, я ж вами погоджуюся, якщо ми кажемо, що це місця попереднього ув'язнення, то СІЗО СБУ мало б також бути тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мін'юст. Валерій Іванович до вас переадресував питання.

БАНЧУК О.А. В статті 4 Закону "Про попереднє ув'язнення" визначені слідчі ізолятори Державної кримінально-виконавчої служби і гауптвахти Військової служби правопорядку, так, як у нас наразі і визначено. І визначено також, що це можуть бути ізолятори тимчасового тримання, це були відповідні зміни. Тому відповідно відобразили у змінах до Закону "Про попереднє ув'язнення" ці установи щодо, де можуть перебувати відповідно ув'язнені особи і де буде надаватися відповідно дозвіл на відвідування хворих.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто люди, які перебувають в СІЗО, так званому СІЗО СБУ, вони позбавлені тих прав, правильно, бо це ж не установа служби виконання покарань, це ж установа Служби безпеки України, наскільки я розумію. Бо теж Валерій Іванович задав дуже правильне питання, який взагалі статус цього всього?

БАНЧУК О.А. Якщо дозволите, Денис Вячеславович, Сергій Володимирович. В Законі "Про попереднє ув'язнення" не зазначено про цю відповідну установу. І тому ми оперуємо у змінах і цих пропозиціях тільки тими установами, які чітко зазначені в Законі "Про попереднє ув'язнення" наразі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є питання? Немає питань? То що, ми переходимо до голосування?

ВЛАСЕНКО С.В. Питань ще більше насправді стало лише після відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну так я і питаю, що, ми переходимо до голосування?

БОЖИК В.І. Тут варіанти два: або пробувати тоді СІЗО СБУ доопрацювати в цьому законопроекті, або тоді вирішувати це питання окремо. Оскільки тут воно дійсно не, ну, не передбачено і не зачеплено тут. А насправді це, якщо це місце попереднього ув'язнення, вони мають бути однакові умови для всіх, чи то вони Мін'юсту, чи не Мін'юсту, тут ще з статусом окреме питання. Тому або...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Іванович ... *(Не чути)*

БОЖИК В.І. ...в даному випадку голосувати в такому вигляді, як є, вирішуючи, скажімо так, виконуючи рішення Конституційного Суду, бо Конституційний Суд нам

вказав чітко. І питання тоді з СІЗО СБУ дійсно вирішувати окремо. Або тоді відкладати розгляд і доопрацьовувати, дивитися, чи є можливість доопрацювати в цьому законопроекті. У мене так.

НІМЧЕНКО В.І. Конституційний Суд сказав лише стосовно засуджених.

БОЖИК В.І. Ну, також правильно, Конституційний Суд сказав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, очевидно, що Конституційний Суд не вирізняв по установах, він...

НІМЧЕНКО В.І. Да, не вирізняв.

_____. Ні-ні, він говорив про засуджених. Але засуджених можуть утримувати і в ізоляторах, правильно? І в СІЗО СБУ – так само. Тобто тут це тільки місце утримання.

НІМЧЕНКО В.І. Так тоді на це розповсюджується те, що ви рекомендуєте, і це правильно буде. Тільки де значиться цей слідчий ізолятор, як він фінансується. Міністерство юстиції не знає? Чи може щось нам сказати? Те, що він виокремлений, то де, якою нормою? На нього ж іде фінансування, такого ж не може бути. Там же люди працюють і люди, на жаль, знаходяться в ізоляторі.

БОЖИК В.І. В цьому законопроекті ми точно питання про статус СІЗО СБУ не вирішимо. Але він в структурі СБУ, це однозначно, він не в структурі Мін'юсту, цей заклад.

НІМЧЕНКО В.І. Тоді треба відкласти і вирішити, тоді вносити ще раз. І тут все вірно ставиться питання, вірно питання, колеги. Люди, там же люди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це була пропозиція підкомітету поставити його в порядок денний засідання комітету. Тож підкомітет, що ми робимо?

БОЖИК В.І. Я... по-перше, вирішити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, давайте. Максим Євгенович, прошу.

ДИРДІН М.Є. Так, дивіться я досліджував інше питання стосовно в тому контексті, яке було прийнято рішення КСУ. Якщо таке зауваження, і тут є, мабуть, доцільність цих зауважень, що Валерій Іванович підтримав, можемо його тут доопрацювати і внести зміни стосовно ізолятора СБУ, що б дійсно були рівні права серед всіх учасників, які перебувають у місця позбавлення волі або ІТТ.

БОЖИК В.І. Тут питання інше. Вибачте, Максим Євгенович, чи не зіткнемося ми з тим, що СБУ, це у нас правоохоронний комітет, а треба буде вносити якраз у норми того закону, який у сфері їхнього відання, і тут у нас є чітко рішення Конституційного Суду, яке ми маємо виконати, імплементувати у відповідні норми законодавства. Що ми... Фактично на що і був направлений цей законопроект. Тут точно не вирішимо статус СІЗО СБУ.

ДИРДІН М.Є. Я це розумію. Питання... рішення КСУ, те, що не має бути обмеження для осіб, які відбувають довічне позбавлення волі на оці короткотермінові поїздки до родичів, які помирають або присмертні, так скажімо. У цьому контексті. Де ця людина перебуває, це вже не в рішенні КСУ, це вже питання до законодавця, що він буде з цим робити.

В даному законопроекті, в принципі, задача, рішення КСУ, на мій погляд, воно виконується, реалізується. Питання щодо слідчого ізолятора СБУ – трохи інша історія, тому що там особи перебувають під слідством, там немає ще вироку. Це не ті питання, які приймалися і обговорюються, або прописані в рішенні КСУ. Це теж інша історія. Ну, якщо піднімається, може тоді оце питання вирішити іншим законопроектом?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, до тих, хто готував цей законопроект.

Дивіться, рішення Конституційного Суду і тим більше особа, яка знаходиться на стадії досудового розслідування, знаходиться під вартою з метою виконання, точніше уникнення процесуальних ризиків... ризиків ...*(Не чути)* процесуальних обов'язків. Не для цього знаходиться, наприклад, тримається під вартою.

Скажіть, будь ласка, чи дозволяється редакцією уникати цих ризиків, коли випускається, якщо під час досудового розслідування, я так розумію, це редакція передбачає, і під час досудового розслідування, чи людям надавати оцю відпустку, чи як її правильно назвати, увільнення для відвідування родичів. Валерій Іванович, і під час

досудового розслідування, чи тільки коли особа вже отримала вирок і виконується покарання?

БОЖИК В.І. І під час досудового розслідування. Але це не визначається нормою закону. Тут питання... Ви знаєте, колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У зв'язку з цим у мене питання. Скажіть, будь ласка, а як уникнення ризиків на виконання процесуальних обов'язків в цьому випадку враховуються, коли особа тримається під вартою, наприклад, через ризики, можливо, спілкування чи впливу на свідків там і так далі?

БОЖИК В.І. От я якраз і хотів також одну із пропозицій вказати. Тому що, дивіться, що зараз ми можемо... Якщо ми зараз говоримо про СІЗО СБУ, правильні речі колеги підняли, але, якщо пробувати врегулювати цим законопроектом зараз ще й цю проблему, ми ввазімо зміни в законодавство про СБУ. В даному випадку процедуру супроводження, фінансування, і це все інше розробляє Мін'юст. А в тому випадку це все буде СБУ. І тоді отримується така ситуація, що ми не вирішимо проблему. А у нас є чітке завдання, Конституційний Суд нам визначив, що нам вирішити проблему. Ми можемо взагалі зараз попереднє ув'язнення не чіпати, а тільки засуджених, прийняти рішення, якщо так доопрацювати, по засуджених вирішити питання, виконати рішення Конституційного Суду. Ну, як один із варіантів. Тому що, якщо ми підемо по цих відгалуженнях, у нас так цей закон зависне...

НІМЧЕНКО В.І. Якщо на виконання рішення Конституційного Суду, ми не маємо права виходити за межі рішення Конституційного Суду. І є дефініція, і поняття, етимологічне розуміння, що таке позбавлений волі. Так же? Засуджений. Засуджений, все.

БОЖИК В.І. Василь Іванович, повністю з вами погоджуюсь. Але це позиція Мін'юсту і окремих депутатів була правками ось так. Якщо ми доходимо висновку ... *(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. Пропозиція хороша. Окремий законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович Фріс, ваш комітет. Це була пропозиція вашого підкомітету, що він підготовлений до розгляду. Кажіть.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово. У мене є пропозиція відкласти так само, як з попереднім законопроектом, його розгляд і все ж таки обмежити дію цього законопроекту виключно в межах рішення, яке було прийнято Конституційним Судом. Не заходить в ці правки, які були підняті Мін'юстом в частині осіб, які утримуються під час попереднього слідства, а тільки які вже засуджені до відбуття покарання.

БОЖИК В.І. Або можемо просто з голосу, якщо, я не знаю, як пропозицію виключити II розділ, яким вносяться зміни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз тут.

ФРІС І.П. Зараз тут, можемо абсолютно, мені здається.

БОЖИК В.І. Да, і все, і ми тоді знімаємо цю проблем взагалі стосовно попереднього. Якщо ні, то відкладаємо, допрацьовуємо, виписуємо.

ДИРДІН М.Є. Просто рішення КСУ було саме по довічниках, оце було питання. Ну все, щоб всі правильно розуміли, рішення КСУ було про довічників, тому що діючим законодавством зараз це є обмеження, ну, не обмеження – його взагалі немає, не передбачається, от і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко, потім Олександр Банчук і будемо визначатись.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Ні, дивіться, колеги, насправді, готуючи законопроект на виконання рішення Конституційного Суду, я вважаю, що колеги правильно побачили іншу проблему, яка поряд знаходиться. Я маю на увазі проблему із можливістю тим, хто іще навіть не визнаний винним, але має аналогічну проблему. Хорошо, сидить людина у слідчому ізоляторі, у нього йде досудове розслідування або судовий розгляд справи, він ще не визнаний винним, а в нього, не дай боже, помирає мати або дитина, або батько, або дружина. Я ще раз кажу, ми ж навіть ув'язнених не засуджуємо до тортур, бо я вважаю, не відпустити там дитину на похорон мами – це тортури.

Тому це питання нам треба вирішувати і воно розв'язано, мені здається, в законопроекті в нормальний спосіб. Єдине питання складне, яке в нас є, але воно більш глибоке і більш складне, – це статус слідчого ізолятора Служби безпеки України і статус тих людей, які там перебувають. Тому що на сьогоднішній день, прийнявши цей закон, ми отримаємо по одній й тій самій категорії людей, я маю на увазі, ті, щодо кого обрана міра запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, ми отримаємо два різних підходи, бо ми врегулюємо питання, пов'язане із такими людьми, які перебувають в слідчих ізоляторах Міністерства юстиції, і не врегулюємо питання з такими самими людьми в такому ж самому статусі, але які перебувають в слідчому ізоляторі Служби безпеки України.

Я би запропонував такі... Я розумію, що історія СІЗО СБУ дуже і дуже, і дуже складна. І я погоджуюся з колегами, які говорять про те, що ми в цьому законопроекті не вирішимо це питання, бо ми повинні будемо залізати в низку, низку інших питань.

Я за те, щоб ми, розуміючи, що проблема така існує, що вона все одно рано чи пізно виникне, нам все одно всім її рано чи пізно надінуть на голову, я за те, щоб ми підтримали законопроект в такій редакції, як він є, щоб ми зрозуміли проблематику пов'язану із слідчим ізолятором Служби безпеки України і вийшли з новим законопроектом, який аналогічно регулював би питання можливості тих, хто перебуває в слідчому ізоляторі Служби безпеки, також короткочасно виїжджати, приїжджати у випадку... Ми ж... знову таки, законопроект же стосується лише смерть близьких родичів, можливість... руйнація майна, яке було зруйноване, і щось третє, я вже не пам'ятаю зараз, але це ж абсолютно виключні випадки.

Тому я за те, щоб підтримати законопроект в такому вигляді, як він є зараз, але щоб ми всі були свідомі, що нам треба максимально швидко готувати законопроект, пов'язаний із статусом самого СІЗО СБУ і статусом тих людей, які там перебувають на стадії досудового... які там знаходяться, перебуваючи іще на стадії досудового розслідування їх кримінальних проваджень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Валерій Іванович Божик, рука піднята.

БОЖИК В.І. Шановні колеги, дійсно я також схилиюся до того, щоб, ну, я так і пропонував як варіант підтримати цей законопроект, вирішити цю проблему, яку ми хотіли вирішити на виконання рішення Конституційного Суду і далі допрацювати

стосовно, якщо ми збираємося працювати над проблематикою СІЗО СБУ. І більше того, мені здається, що коли буде прийнято цей, тоді в нас буде певний, ну, скажімо так, не козир, а, скажімо, від чого відштовхуватися для того, щоб однаково врегулювати проблему також само і в цьому місці утримання ув'язнених. Тоді ми будемо говорити: "Вибачте, у нас є по всій Україні врегульовано так, і ця одна установа має бути відповідно..." Можливо, там і до питання статусу повернуться, але тут уже треба комплексно підходити більш до цього законопроекту.

Тому є пропозиція цей рекомендувати підтримати, а далі, якщо комітет прийме рішення, працювати над іншою проблемою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, зрозуміло.

Валерій Іванович, у мене до вас питання, ну, як до... ви займалися підготовкою цього законопроекту. Скажіть, будь ласка, 21-й аркуш порівняльної таблиці, тут мова йде про осіб, які... Це внесення змін до Закону України "Про попереднє ув'язнення". Тут мова йде про осіб, які узяті під варту. Особи, взяті під варту. Тут передбачається наступний механізм, я можу зацитувати – це довше, - а можу власними словами описати ті механізми, які передбачаються. 21-й аркуш порівняльної таблиці, ви можете мене поправити, 21-22-й.

Ідея в тому, що якщо стаються певні випадки, особа звертається із клопотанням до адміністрації, адміністрація звертається до слідчого судді, і слідчий суддя протягом 24 годин має розглянути відповідне клопотання. Скажіть, будь ласка, на вашу думку, чи можливо це здійснити – перше – без внесення змін у відповідний процесуальний закон? Бо Закон "Про попереднє ув'язнення" не регулює порядок розгляду відповідно в межах Кримінального процесуального кодексу даних клопотань. Тут немає, я не побачив просто розуміння того, чи має можливість суд відмовити, і з яких підстав відмовити у задоволенні клопотання, чи не має. Тому що, знову ж таки, це не врегульовано, ну, я тут цього не побачив. Як, на вашу думку, буде реалізовуватись даний механізм щодо осіб, які взяті під варту, якщо ми зараз підтримаємо цей закон, а відповідно парламент, можете пояснити? Чи має можливість слідчий суддя відмовити в задоволенні клопотання? Якщо так, з яких причин? І друге, конкретне питання: в якому порядку розглядатися це клопотання буде протягом 24 годин?

БОЖИК В.І. Денис Вячеславович, порядок, окремий порядок, ви правильно звернули увагу, в КПК не прописано. Ця пропозиція – це повністю пропозиція Мін'юсту саме в такому порядку здійснювати цей розгляд. Тут в даному випадку я можу

висловитися як юрист: звичайно, суд має здійснювати в межах і в спосіб, якщо це законодавчо буде прописано, тоді може.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Ви вважаєте, без внесення змін в КПК це можливо зараз реалізувати ці зміни в цій частині?

БОЖИК В.І. На мій погляд, треба внести.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо треба вносити, то скажіть, будь ласка, на вашу думку, чи можемо ми зараз голосувати? Ну, я почув...

БОЖИК В.І. Можемо відкласти, але в нас є ініціатор, який наполягав саме на такій процедурі розгляду. Тому тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно надійшло від підкомітету, пропозиція, що він готовий до внесення.

Пан Олександр Банчук. Добре, я не зможу його підтримати, бо очевидно це питання не врегульовано станом на зараз у цьому законопроекті.

БОЖИК В.І. Тоді я не заперечую, щоб його зняти і попрацювати над ним далі. Тим більше, що там є, колеги вказали й на інші, не тільки цю проблему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Олександр, да, прошу.

БАНЧУК О.А. Якщо дозволите, Денис Вячеславович. Я знов вважаю, що потрібно і просив би наразі ухвалити, схвалити цей проект закону і рекомендувати до другого читання. І чому на відміну, скажемо, на підставі рішення Конституційного Суду, справді які стосується засуджених, ми... логіка, хотів би сказати, чому ми також, стосується питань і змін до Закону "Про попереднє ув'язнення", стосується ув'язнених. Тому що ми розуміємо, що попереднє ув'язнення в наших умовах може тривати роками, і це питання потрібно вирішити.

Ви запитували, Денис Вячеславович, з приводу того питання, яким чином, це ж тримається під вартою особа. Закон передбачає, що доставлення особи, ув'язненої особи до своїх рідних буде під вартою відбуватися. Тому тут є відповідні положення і тому це не буде означати, що ми даємо дозвіл і особа без варти може з'явитися, ми розуміємо, в місці,

де може бути потерпіла від дій, протиправних дій, в яких підозрюється чи обвинувачується ця ув'язнена особа і так далі.

З приводу окремої процедури, наше бачення було в тому, що є загальні положення і повноваження відповідно до Кримінального процесуального кодексу, повноваження слідчого судді щодо забезпечення прав людини. Тобто там я зараз номер не можу, потрібно відкрити, і можна було б без змін і провадження окремої процедури на підставі цих загальних положень щодо повноважень слідчого судді визначити і розглядати відповідні клопотання, які виникатимуть. Ну ось було бачення. Бо ми знаємо, що окремі потрібно... для змін Кримінального процесуального кодексу ми не можемо окремо. Зрозуміло, що найкраще було би передбачити зміни до КПК, не користуючись загальними положеннями і загальною процедурою щодо загальних повноважень слідчого судді. Але для цього потрібен окремий законопроект про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу, і це інший профільний комітет. Ми всі це добре знаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У зв'язку з цим у мене до вас таке ж конкретне питання. Чи може слідчий суддя відмовити в задоволенні даного клопотання і з яких підстав? Клопотання адміністрації.

БАНЧУК О.А. Очевидно одна із причин може бути відмови, що довідка не свідчить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чим це передбачено? Чим це передбачено?

БАНЧУК О.А. Наразі це треба користуватись загальними положеннями тільки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А суддя чим має керуватись? В межах розгляду клопотань на стадії досудового розслідування, чим в процесі керується суддя?

БАНЧУК О.А. Законом і доказами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які норми закону передбачена можливість чи підстави для відмови, чи задоволення даного клопотання?

_____. Дякую. Наразі процедури такої немає конкретно в Кримінальному процесуальному кодексі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

НІМЧЕНКО В.І. Рішення приймається за внутрішнім рішенням суді. Тільки для судді у нас. Лише для суддів, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я в курсі. Я про те, що якщо є ризики на виконання процесуальних обов'язків, у нас даним законом передбачається Закон про внесення виключно змін до Закону про попереднє ув'язнення. Не передбачається, ми це почули від авторів і від Мін'юсту, немає закону, який би регламентував розгляд таких клопотань в Кримінальний процесуальний кодекс. Навіть законопроект такого немає. Але передбачається певний механізм на стадії досудового розслідування. Засуджений звертається до адміністрації, адміністрація звертається до суду, до слідчого судді і так далі, з клопотанням.

Але у мене просте питання. Чи має повноваження слідчий суддя відмовити? Якщо так, на підставі чого? Бо інші процедури врегульовані Кримінальним процесуальним кодексом. Мені здається особисто, що без регламентації цієї процедури в Кримінальному процесуальному кодексі це буде найдієвий механізм. І наслідком ухвалення закону буде те, що буде процедура якась, клопотання приходить до суду, а суддя не знає, що з ним робити. Ну, бо він має ...*(Не чути)* Кримінальним процесуальним кодексом. Якщо в нього одночасно є ризики на виконання процесуальних обов'язків, в тому числі ризик спілкування і так далі, а це можуть бути і внутрішньосімейні якісь там питання, і так далі, якщо потерпіла особа була та, яка, наприклад, померла, і так далі, і багато-багато всього іншого. Ось саме про це я і питав.

Сергій Власенко, потім Валерій Іванович Божик, і давайте визначатися.

ВЛАСЕНКО С.В. Я думаю, що це, скоріше, дискусія, чи потрібні зміни до КПК, ну, вона така, суто теоретична, але це дискусія в режимі, що перевішує: яйце чи курка. Чи вносити зміни... Бо, ну, ми ж знаємо, як у нас ходять паралельні законопроекти. Десь хтось трішки пішов раніше, хтось трішки пішов пізніше...

Я погоджуюся з тими аргументами, які є у пана голови, що у суддів буде якийсь період часу, можливо, навіть невеликий, у них буде не зовсім розуміння, як це реалізувати, бо норма є в профільному законі, а процедури її реалізації нема. Я думаю, що

тут достатньо простим виходом було би таку процедуру створити і максимально зробити її простою. У нас є достатньо аналогічні процедури, коли адміністрація місць відбування покарань і адміністрації відповідних місць попереднього ув'язнення звертаються до суду. Тут просто скорочений строк, наскільки я розумію, 24 години. Все, от і вся відмінність від загальних процедур, які існують. Я не думаю, що це великі, комплексні зміни до КПК, їх можна напрацювати. Все одно ми прекрасно розуміємо, що якщо навіть сьогодні, умовно, чи завтра, чи на наступному тижні цей закон буде прийнято, все одно, поки він буде прийнятий, поки він буде вичитаний, поки він доїде до Офісу Президента, я думаю, що можна достатньо швидко розробити і підготувати короткі зміни до КПК, які будуть носити точковий характер, і швидко їх проголосувати, узгодивши з усіма, проголосувавши їх за основу і в цілому. І в такій ситуації, я навіть переконаний, що, може, ці зміни до КПК і будуть раніше прийняті і підписані, ніж великий законопроект. Але проблема існує і нам її треба вирішувати.

Конституційний Суд це питання розв'язав в грудні 2023 року. Сьогодні у нас уже майже, ще поки що серпень, але майже вересень 2025 року. Тобто більш ніж півтора року ми не можемо прийняти відповідний закон, який, в принципі, я ж кажу ще раз, гарантує певні права людям, які з тих чи інших причин опинилися у місцях позбавлення волі.

Я мав практичний досвід у справі Тимошенко, коли помер Геннадій Опанасович Тимошенко – батько чоловіка Юлії Володимирівни, який, як вона сама сказала, багато в чому замінив їй її батька, і її не відпустили тоді на прощання, я ж кажу ще раз, я особисто оцінюю це як тортури, так само це оцінює і Європейський суд з прав людини.

Тому закон нам приймати треба. Да, я погоджуюся з вами, пане голово, що треба, напевно, процедуру більш чітко прописати в КПК, але вона буде достатньо проста. Там єдине, що, я ж кажу, єдина специфіка – це от 24 години на розгляд такого клопотання. Я не думаю, що це масові клопотання будуть. Так, треба прописати обов'язково підстави для відмови. Бо, ви праві, є низка випадків, напевно, там суддя повинен мати можливість щось перевірити, якісь матеріали, тут я з вами погоджуюся. Але я думаю, що це проблема, яку можна було б вирішити.

Я би тут все-таки підтримав позицію захисту прав ув'язнених. Якщо Президент з нами не погодиться і буде вважати за необхідне, він може зі своїми пропозиціями повернути нам законопроект. І ми далі будемо розглядати пропозиції Президента і паралельно будемо готувати зміни до КПК.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Сергій Володимирович, не вважаєте ви, принаймні за доцільне, що відповідні зміни хоча б мали бути зареєстровані? І оскільки ...

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, ні. Ви праві, пане голово, ви праві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оскільки їх не ми розглядаємо, а інший комітет, то ми не можемо знати наскільки швидко це пройде.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А закон прив'язується до двомісячного строку просто.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, пане голово, ви праві. Але, хорошо, так а давайте, може, давайте ми розглянемо можливість відтермінування цієї норми. Давайте ми зобов'яжемо Кабінет Міністрів України, який є автором цього законопроекту, припустимо, впродовж 14 днів або 15 днів з моменту набуття чинності закону подати законопроект. Можливо, ми так вийдемо з ситуації. А скажемо, що ця норма набирає чинності, припустимо, через чотири, п'ять місяців, розуміючи, що за цей період у нас Кабмін буде зобов'язаний внести законопроект, який у нас пройде. Давайте так це відрегулюємо.

Тобто приймемо законопроект. Ця норма, яка стосується тих, що перебувають у слідчих ізоляторах, у місцях попереднього утримання, що ця норма вступає... весь закон вступає в силу одразу. Ця норма вступає в силу там через три місяці, через чотири місяці, як завгодно, плюс у "перехідних" ми додаємо, що зобов'язати Кабмін впродовж 15 днів одного місяця внести законопроекти щодо змін до Кримінально-процесуального кодексу в частині реалізації процедури, передбаченою статтею такою-то, і будемо мати чисто спокій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. І для того, щоб це все обговорити і підготувати, то, можливо, є сенс відкласти.

ВЛАСЕНКО С.В. Можливо. Але я думаю, що, можливо, там на наступне засідання перенести, бо це скоріш технічні пропозиції, які... От я бачу, Валерій Іванович проти, але, окей, давайте послухаємо Валерія Івановича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу, Валерій Іванович.

БОЖИК В.І. Дивіться, я не проти, у мене просто є пропозиція, яка, на мій погляд, в даному випадку, мені здається, що вона би ідеально вирішила цю проблему, оскільки, дійсно, я погоджуюсь десь з Денисом Вячеславовичем і Сергієм Володимировичем. Але, а може зробити, виконати рішення Конституційного Суду, оскільки ви праві в тому, що ми мали його виконати вже давно шляхом прийняття відповідного закону. Але, оскільки у нас виникає питання, Денисе Вячеславовичу, ви правильно кажете, внесення змін у Процесуальний кодекс, і це стосується якраз осіб ув'язнених ...*(Не чути)* попереднього ув'язнення, можемо ми зараз на комітеті проголосувати виключити правки 1, 2 і правку 37, це всі комітетські правки. Таким чином ми з цього закону прибираємо все, що стосується попереднього ув'язнення, вирішуємо рішення Конституційного Суду стосовно засуджених і працюємо далі над іншою проблематикою – попередньо ув'язнених, СІЗО СБУ і таке інше.

Тому що якщо ми зараз знову ж підемо по цьому шляху, шлях довгий із непередбачуваними наслідками, і цей закон залишиться так у нас і висіти. Тому в мене конкретна пропозиція: прийняти рішення про виключення правок: 1, 2 і 37, які прибирають із закону все, що стосується попереднього ув'язнення, вирішити рішення Конституційного Суду в цих нормах щодо засуджених і працювати далі по інших проблемах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули.

Єдине, що, правки, зараз мені важко під час комітету дійсно перевірити, як це буде впливати на загальний зміст законопроекту.

БОЖИК В.І. Я щойно, Ігор Васильович мені в есемес, якраз із секретаріатом спілкувався, мені сказали, що 1, 2 і 37 – це якраз ті правки, які, ... *(Не чути)* можуть підтвердити, ви можете запитати, ті, які виключають попередньо ув'язнених, зміни щодо попередньо ув'язнених з цього закону. І тоді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович Дирдін. Потім вирішимо, що робити.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Я підтримую пропозицію Валерія Івановича Божика. І вас хочу поінформувати, що я на тому тижні отримав листа від Лужинецького, він є скаржником по цій справі, із

запитанням, що, ну, я як уповноважений можу проінформувати його щодо виконання рішення КСУ. Він неодноразово звертається як до мене, так і на комітет з цього питання.

Я вважаю, що пропозиція Валерія Івановича є доцільною, виключити ці положення, проголосувати за закон, реалізувати рішення КСУ, а далі вже напрацьовувати варіант по тих питаннях, які є зараз і які потребують додаткового вивчення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, скажіть, будь ласка, ви є представником в Конституційному Суді Верховної Ради. Ви, як ніхто, мабуть, знаєте зміст цього рішення Конституційного Суду. Якщо ми... Це, можливо, буде ще таке ж питання до представника... до уповноваженого, до представника Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Якщо ми зараз оці пропозиції 1, 2 і 37 виключимо з порівняльної таблиці, тобто... чи буде це виконанням рішення Конституційного Суду належне?

ДИРДІН М.Є. Я вважаю, що буде, тому що в рішенні КСУ зазначалося лише те, що діючим законодавством не передбачається можливість для осіб, які засуджені на довічне, тимчасово полишати місце позбавлення волі, перше – це у зв'язку зі смертю родичів, тяжких хвороб, полишати. Тобто все, це те, що передбачається цим рішенням КСУ.

Якщо ми заберемо попереднє ув'язнення, досудове слідство, так, дійсно, на мій погляд, рішення КСУ буде реалізовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це важливо.

Так, пан Овсієнко.

БОЖИК В.І. Денис Вячеславович, можна два слова буквально в доповнення, що сказав Максим Євгенович. Так, це буде виконувати рішення Конституційного Суду. Більше того, якщо вже казати відверто, скажу вам так: ми изначально були проти того, щоб чіпати попереднє ув'язнення. Но Мін'юст прислав листа, депутати прореєстрували правки і треба було цю проблему вирішувати, ми старалися це зробити, збалансувати.

А першопочатково моя позиція була, і Мін'юст це знає, ми тут пропрацьовували з тими, хто працює по напрямку пенітенціарної системи, що вирішуємо питання стосовно засуджених виключно так, як прописано в рішенні Конституційного Суду. Якщо це ми бачимо, що воно не йде і в нас виникають у зв'язку з цим і такі спірні питання щодо процесуального характеру, спірні питання щодо окремих установ, тоді моя пропозиція полягає в тому, щоб цю частину законопроекту виключити, прийняти саме ті норми, які

виконують рішення Конституційного Суду в точності і дослівно, і вирішити це питання. А щодо інших, підняті і правильно питання, працювати над ними окремо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Овсієнко, прошу. Тільки для стенограми представтесь.

ОВСІЄНКО А.А. Доброго дня, Денис Вячеславович, шановні народні депутати. Овсієнко Андрій, представник Уповноваженого в системі судоустрою з прав на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді.

У мене буде кілька ремарок з цього приводу. І перша з них зводиться до того, що насправді правка 37, яка на сьогодні стільки викликала дискусій, це є відображенням покращеної... відображенням версії законопроекту про внесення змін до Закону України "Про попереднє ув'язнення". Фактично законопроект, який був ініційований Міністерством юстиції України, надходив до нас на опрацювання, ми висловлювали з цього приводу свої застереження. Значною мірою ці застереження на сьогоднішній день враховані у правці депутатській, яка обговорюється.

І я хочу звернути увагу на ключове, на нашу думку, питання. У правці зазначено про те, що дозвіл на короткочасний виїзд особи, яка перебуває під вартою в ізоляторах тимчасового утримання, в слідчих ізоляторах, перепрошую, здійснюється слідчим суддею або судом, який розглядає відповідне кримінальне провадження. І така наша позиція і зауваженні істотною мірою перекликалося якраз з позицією щодо основного законопроекту про те, що саме суд мав би давати дозвіл на короткочасні виїзди.

І якщо не помиляюся, Максим Євгенович сьогодні в обговоренні згадав про корупційні ризики, які можуть супроводжувати питання надання дозволу на короткочасні виїзди начальниками відповідних установ. І ми казали, що з метою уникнення цих корупційних ризиків здійснення належного судового контролю і пропонувалось надання дозволу на короткочасні виїзди саме судом.

Дякую. Я хотів на цьому наголосити і звернути увагу якраз на це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми бачили, що якраз судом... питання ж процедури і можливості відмови.

В мене ще питання. Дивіться, ті, які засуджені... До Мін'юста питання, до Валерія Івановича. Ті, які пожиттєво ув'язнені, до пожиттєвого строку, згідно цієї редакції, яка запропонована, вона у супроводі конвою будуть залишати місця чи ні?

_____. Якщо дозволити. Так, визначено... вони виключно під вартою... Зрозуміло, що ці особи з цих виправних колоній, і це чітко прописано в законопроекті, тільки під вартою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

НІМЧЕНКО В.І. Це буде виконувати абсолютно інша служба, а не пенітенціарний орган, служба конвой. Транспортування, перевезення і охорона.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Я хотів два моменти. Якщо конвой, то це, щоб всі розуміли, що це за рахунок родичів або особи, яка відбуває покарання, в законопроекті. Так же ж? Правильно ми розуміємо? Все. Правильно. Щоб всі теж знали.

І коментар на слова Андрія Овсієнка. Ми теж відповідно її підтримували, коли ми опрацьовували пропозицію до другого читання, щоб суд розглядав ці заяви, навіть коли вже особа відбуває покарання, щоб мінімізувати ці корупційні ризики. Але, коли почали більш глибоко вивчати це питання, я вже зв'язувався із заступником міністра, піднімали підзаконку, то це процес теж як би негативний, в часі негативний, тому що це буде займати багато часу. Тобто треба день, два, три, а, можливо, це треба зараз зробити, помер родич і треба виїхати якомога скоріше, провести людину в останню путь. Тобто це теж є моменти, є плюси і є мінуси. І теж маємо про це розуміти. Чому я тоді, як казав Олександр Банчук, треба не просити, а вимагати, вимагаю від Мін'юсту посиленій контроль в цьому питанні. І взагалі по всіх питаннях, що стосуються підпорядкування, і вимагати дотримання закону.

Тобто я вважаю, давайте все-таки пропозиція, яка була озвучена Валерієм Івановичем Божиком, поставимо на голосування. І якщо не буде підтримки, тоді відкладемо, доопрацюємо, або будемо шукати компроміс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, у нас Валерій Іванович, ще раз, що ви пропонуєте з таблички виключити, щоб ми під стенограму?

БОЖИК В.І. Значить, шановні колеги, ще раз, правки 1, 2 і правку 37, таким чином ми з цього закону прибираємо все, що стосується попередньо ув'язнених. Залишаються виключно ті норми, які виконують рішення Конституційного Суду. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комітетські пропозиції?

БОЖИК В.І. Це комітетські пропозиції. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комітетські пропозиції, відповідно їх немає в таблиці, ми просто голосуємо таблицю без цих пропозицій.

БОЖИК В.І. Процедурно так. Я просто ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі однаково розуміють зміст таблиці? Немає необхідності... Можемо одразу ставити на голосування таблицю без цих пропозицій 1, 2, 37? Все, немає зауважень, ні в кого?

Тоді ставимо на голосування проект рішення комітету із врахуванням того, що ми от по таблиці, секретаріат, врахуйте, не ставимо на голосування пропозиції... без пропозицій, точніше, 1, 2, 37, які в таблиці значились як комітетські. Оскільки ми за них не голосували, то їх як би то й немає. Тому ставимо без них.

Переходимо до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Сергій Володимирович.

Гулько.

Демченко. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич. Князевич Руслан Петрович.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ВЛАСЕНКО С.В. Власенко – за.

СОБОЛЄВ С.В. 13, 1 тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Так, колеги, я знаю, що у нас зараз присутній... Є у нас міністр юстиції Герман Валерійович?

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Да, є. Я вибачаюсь, да, я просто тут у Генерального прокурора на нараді, то тільки вискочив. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Так, у нас ми включили в порядок... Було офіційне запрошення до вас, і ми включили в порядок денний питання, яке стосується Міністерства юстиції, попросили вас бути присутнім на засіданні комітету. Вітаємо вас на засіданні Комітету з питань правової політики.

Колеги, так, як і домовлялися, давайте перейдемо до розгляду цього питання, яке запропонував Максим Євгенович Дирдін, ми включили в порядок денний нашого засідання.

Максим Євгенович, я би вам слово надав, ви були ініціатором, для того щоби ви сформулював, власне, і зміст нашого питання, якщо є питання до міністра юстиції, то відповідно озвучити його.

ДИРДІН М.Є. Да. Доброго дня ще раз. Пане міністр, до вас таке запитання, і ми з вами уже проговорювали цю історію, я трошки нагадаю. Після того, як парламент вас призначив міністром юстиції, ми збиралися на нашому комітеті і проговорювали питання, які турбують комітет. Зокрема, одне з тих питань було підписання і ратифікація Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката. По підсумку я після нашої наради зробив офіційне депутатське звернення на Мін'юст, отримав відповідь. Ми цю інформацію проговорювали на тому тижні на нашій робочій нараді про необхідність, доцільність цієї конвенції. І ми... тільки у нас залишилися питання. Перше – це з'ясувати офіційну позицію Міністерства юстиції щодо даної конвенції, підтримується вона чи не підтримується.

Якщо вона підтримується, то які будуть дедлайни її підписання і далі вже питання ратифікації до парламенту? Якщо вона не підтримується, то чому?

Чому саме Міністерство юстиції? Тому що на нашій нараді представник від МЗС повідомив, що за дорученням тоді ще Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала це питання було закріплено за Міністерством юстиції. Так як в червні цього року Міністерство юстиції розіслало до державних органів листи, щоби вони надали на адресу Мін'юсту свої пропозиції щодо даної... застереження щодо даної конвенції, вони надіслали такі пропозиції, я їх теж отримав. І я ці пропозиції і зауваження надав своїм колегам.

Далі, в ході обговорення була присутня ваша заступниця по євроінтеграції і з'ясувалося, що ще офіційної позиції Мін'юсту з цього нема. Ми хотіли би дізнатися від вас як очільника Міністерства юстиції це питання. І далі нам було роз'яснено представником МЗС, що, так як це вже питання закріплено за Мін'юстом, то наступний крок такий: якщо Міністерство юстиції підтримує це, далі Мін'юст виходить з пропозицією на Кабмін, щоб Кабмін прийняв рішення про делегування представника України, ну, або когось, в даному випадку, можливо, це буде представник України в Раді Європи, на підписання даної конвенції. Все, далі уже питання ратифікації. От з цього приводу ми вас і запросили, щоб ви дали офіційну позицію Мін'юсту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Герман Валерійович, прошу, вам слово.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую, колеги. Дивіться, насправді Мін'юст не заперечує проти підписання цієї конвенції. Ми подивилися, там є ще технічні речі, які треба зробити. Без МЗС ми тут не зможемо, тому що тут є питання. По-перше, нема, виявляється, досі офіційного перекладу, тобто переклад, який має засвідчувати МЗС. У нас є проєкт, який ми робили, але він має мати статус офіційного взагалі до будь-яких дій. Далі там треба визначити зараз питання по тих статтях, які передбачають можливість застереження. Ми зараз опрацюємо зі всіма органами, чи вони мають якісь пропозиції. І далі тоді, да, там процедура... Ну, вже подивимося, як краще: чи через постпреда, чи, можливо, там буде якийсь захід, що там я зможу поїхати підписати. Ну, подумаємо, це вже друге питання, це технічне питання вже самого підписання цієї конвенції.

Більше того, я говорив з Єврокомісією на цьому тижні. Ми обговорювали загальні речі, по різних напрямках, в тому числі в контексті і цієї конвенції, і взагалі тих

зобов'язань, які в нас є на наступний рік, по реформі адвокатури. То взагалі є така думка від них, що, можливо, зараз це, ну, як би синхронізувати ці процеси. Вони напишуть офіційний лист, подивимося, що вони... до нас звернуться з чим, щоб взагалі тоді і конвенцію, і комплексно подивитись взагалі на саму реформу, щоб пришвидшити цей процес. Тобто ми зараз відпрацюємо ці технічні моменти, тобто в цілому ми підтримуємо підписання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Почули.

Володимир... Тут рука Максима Євгеновича, чи ви уточнюєте щось? Володимир Антонович тоді, потім Максим...

ДИРДІН М.Є. Ні, давайте Володимир Антонович, по черзі, а потім я.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, добре.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я хотів би так коротко кілька слів сказати про конвенцію, і також у мене буде питання до міністра. Власне, ті колеги, які не були присутні на двох робочих нарадах, я хотів би проінформувати, що вперше в історії нашої української державності наш український експерт Валентин Гвоздій був співавтором цієї конвенції. І фактично він долучився до її написання. І тому Україна, як і багато інших європейських країн і фахівців у сфері адвокатури, дотична до створення цього міжнародного договору, що є ще однією причиною, яка би слугувала для її підписання.

Окрім цього, ми отримали пересторогу від Національної асоціації адвокатів стосовно того, що ми втрачаємо дуже багато часу, не підписуючи і не ратифікуючи конвенцію, оскільки конвенція передбачає створення відповідного виконавчого органу, який буде розглядати відповідні скарги стосовно порушення цієї конвенції в країнах-учасниках. Якщо ми не пришвидшимо підписання цієї конвенції, ми будемо позбавлені можливості делегувати свого представника від України до цього виконавчого органу.

А також, пане міністре, ми би просили вас як підкомітет з питань організації і діяльності адвокатури та безоплатної правничої допомоги не об'єднувати два питання: це питання ратифікації конвенції і питання реформування адвокатури. Це зовсім два різних питання, які розвиваються зовсім у двох різних площинах. Ми розуміємо наші зобов'язання перед нашими іноземними партнерами, ми готові включитися до розробки відповідного законопроекту стосовно вдосконалення законодавства про адвокатуру, але конвенція, вона вже ухвалена, вона вже підписана 18 країнами. Більше того, на

сьогоднішній день до неї мають бажання долучитися країни, які навіть не з Європейського Союзу, зокрема от країни Латинської Америки, Канада виявила зацікавленість і вже вирішує питання стосовно її підписання.

Тому ми дуже просимо вас від імені підкомітету сприяти нам у розвитку цього питання, якомога швидше забезпечити переклад цієї конвенції і якомога швидше хоча б вирішити, можливо не питання ратифікації, а питання її підписання, щоб у подальшому ставити питання про ратифікацію. Ми переконані, що новий очільник Міністерства юстиції буде ідейно поряд з нами, із законодавцями, буде ідейно поряд з адвокатурою, долучиться до розвитку адвокатури. А захист професії адвоката, на наше глибоке переконання, на сьогоднішній день надзвичайно актуальний з огляду на ситуацію, яка відбувається і в нашій країні, та з огляду на можливість захисту наших українських адвокатів, які будуть практикувати за її межами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Антонович.

Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Я повністю підтримую позицію Володимира Ватраса з цього питання.

Стосовно відповіді, яку я почув від міністра юстиції, м'яко кажучи, я не задоволений цією відповіддю. Чому? Поясню наступним чином. Наступний момент. Були зауваження, пропозиції від державних органів, там питання було стосовно адвоката терміну, інші питання, які є не суттєвими. Тобто уже Міністерство юстиції отримало ці напрацювання. Крім того, Міністерство юстиції отримало напрацювання від *(Не чути)* Ми їх уже обговорили всі.

Третій момент. Що заважало Міністерству юстиції, починаючи з березня місяця, зробити офіційний переклад цієї конвенції? І я би теж підтримав позицію не об'єднувати питання підписання ратифікації із змінами до законодавства. І якщо Міністерство юстиції підтримає цю конвенцію, то, будь ласка, протягом якого часу потрібно для Міністерства юстиції зробити офіційний переклад цієї конвенції...?

І другий момент. Після того, як буде зроблений офіційний переклад, скільки часу потрібно, щоб винести це питання на Кабмін і ...*(Не чути)* або вас, або когось іншого представника на її підписання. Я хотів би почути тут конкретні терміни, щоб ми просто орієнтувалися. Чому? Тому що ми перший раз збиралися в квітні місяці і потім зібралися 20 серпня, то принаймні нічого і ніякого кроку не було зроблено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова, у нас трошки інший міністр тоді був, можливо, цей...

ДИРДІН М.Є. Я розумію, що інший міністр, але система працює. Це добре. Я тоді трохи скорегую. Міністр помінявся, але заступниця залишилися, яка має відповідати за цей напрямок. От і все. Я тоді скорегую це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я ж не до того, що питання не таке, а до того, що єдине, що міністр трошки інший був.

Прошу, Герман Валерійович.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Да, дякую, пане Денисе.

Насправді я б не хотів відповідати за березень, квітень, там, можливо, ще в минулому році щось було, давайте все-таки виходити з того, що я щойно тільки призначений. Але питання в тому, що, дивіться, я зараз ніякі строки, на жаль, назвати... Ще раз, позиція Міністерства юстиції: ми підтримуємо підписання і ратифікацію цієї конвенції. Мені здається, що ми про це говорили, ви хотіли почути позицію, позиція: ми підтримуємо.

Питання в тому, що зараз прив'язатися строки, не ми робимо офіційний переклад. Ще раз уважно, Закон "Про міжнародні договори", не ми робимо офіційний переклад. Ми робимо переклад, передаємо його в МЗС і МЗС якраз надає йому статус офіційності. Тому вони засвідчують відповідним чином, договірно-правовий департамент Міністерства закордонних справ, тобто ціла процедура.

Тому я зараз не можу взяти на себе і сказати, що там через тиждень МЗС це зробить, ми від себе передамо це на цьому тижні. Але, умовно, скільки там займе, сьогодні я не готовий сказати. Але зі свого боку ми зробимо все. Знову ж таки, ще раз я підтверджую те, що ми дійсно підтримуємо і готові максимально швидко все це робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули позицію. Дякую.

Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Да. Герман Валерійович, тут уже добре, тобто протягом тижня Мін'юст передасть текст на МЗС для отримання офіційного... Це вже розмова, це вже конкретні кроки від Мін'юсту, за це велике дякую. А далі вже будемо працювати із МЗС, щоб отримати від них офіційне вже підтвердження статусу даного документа. Після того будемо приступати до іншого етапу: хто буде його підписувати. Правильно? Все. Тоді уже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми все розібрались по цьому... Сергій Власенко, прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я, чесно кажучи, трішечки напружуюсь, коли пан міністр каже, що він ледь вискочив від Генерального прокурора, а після цього ...*(Не чути)* розкаже новий міністр юстиції. Я так це склав дві штучки, думаю, о-па, щось люди знають.

Але, пане міністр, насправді колеги хотіли просто, по-перше, висловити декілька речей. Ну, по-перше, ми в комітеті стурбовані таким, достатньо повільним просуванням процедури ратифікації, підписання і ратифікації цієї конвенції. Конвенція абсолютно рамкова. Застереження, звичайно, ми можемо висловлювати, але, я ще раз підкреслюю, конвенція абсолютно рамкова, з одного боку. Але, з другого боку, адвокатура всіма можливими меседжами нам доводить про те, що це дуже важливо для української адвокатури.

Тому ми би просили вас взяти це питання на особистий контроль, так, щоб принаймні в вашому відомстві воно рухалося якнайшвидше. І ми би просили вас, якщо ви бачите, що інші відомства зволікають, просто інформуйте комітет – і ми будемо використовувати свої можливості, щоб якийсь там "волшебный пендель", якісь ще історії, щоб воно якось рухалося. Бо насправді адвокатура, дійсно, говорить про те, що це важливий документ. І я погоджуюсь з колегами, що якщо ми зараз прогавимо можливість участі в виконавчих органах, ми потім це будемо довго наздоганяти. А, на жаль, всі інституції Ради Європи працюють лише через секретаріати, через виконавчі органи і так далі. Навіщо нам потім просити когось щось робити, якщо ми можемо самі приймати участь в цій роботі і отримувати з цього бенефіт?

Тому отакі прохання. Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Пане Сергію, все приймається. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ну, все почули. Тоді будемо дякувати. Немає питань до міністра?

Пане міністре, дякую вам за те, що вирвались, по-перше, від Генерального прокурора, і, по-друге, за те, що доєднались до нас, і за конструктивну позицію. До зустрічі.

А ми, колеги, переходимо до наступного питання нашого порядку денного, пропозиції комітету стосовно складу робочих (переговорних) груп щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу.

Власне, ми вже це робили, ми просто отримали лист від нового віцепрем'єра, актуального, так скажемо, віцепрем'єр-міністра України з питань європейської інтеграції пана Тараса Качки з проханням актуалізувати склад цих робочих груп від комітету. Я пам'ятаю, що минулого разу ми робили дуже просто: з тих, хто бажав прийняти участь, ми від комітету всіх їх запропонували. Тому, власне, є пропозиція поступити так само. Колеги, хто бажає, так сказати, бути того, щоб комітет запропонував від комітету у склад цих робочих груп, то висловлюйтесь, і я думаю, що ми так і поставимо пропозицію.

Ігор Колісник, правильно, ми ж так минулого разу робили?

КОЛІСНИК І.В. Так, минулого року 16 вересня ми вже питання це розглядали і включили... Я можу зачитати прізвища, можливо хтось із депутатів не пам'ятає.

До групи 23, це з питань судової влади та основоположних прав ми рекомендували включити: Романа Бабія, Валерія Божику, Сергія Власенка, Сергія Демченка, Максима Дирдіна, Івана Калаура, Дениса Маслова, Павла Павліша і Миколу Стефанчука.

А до 24 групи стосовно питань юстиції, свободи та безпеки: Валерія Божику, Сергія Власенка, Сергія Демченка, Івана Калаура, Дениса Маслова, Павла Павліша, Миколу Стефанчука та Ігоря Фріса.

Тому тут або... може ще додатково хоче увійти до складу робочих груп, або вийти зі складу цих...

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, прошу Володимира Ватраса включити до обох груп.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі інші, ніхто вийти не хоче? Ніхто вийти не хоче? Ми тих самих...

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо треба, я можу вийти, пане голову, якщо у нас там перевантажено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та нам не треба, це ж все пропозиція комітету. Як хочете, ви скажіть. Ми просто або ставимо всі ті самі плюс Ватрас. Або...

ВЛАСЕНКО С.В. Ставимо всі ті самі плюс Ватрас і плюс всі, хто хочуть ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ніхто більше не хоче.

Сергій Демченко, ви щось хочете?

ДЕМЧЕНКО С.О. Я погоджуюсь з головою, що всі ті самі плюс Ватрас, да і все. Нащо там нам змінювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну все тоді. Значить проявив бажання лише ...*(Не чути)* У нас є від Офісу віце-прем'єр-міністра хтось присутній?

Ну тоді давайте таким чином і поставимо пропозицію, всі ті самі і плюс Ватрас.

Колеги, чути мене, бо щось із зв'язком?

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути мене?

ВЛАСЕНКО С.В. Все чути, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

Тоді ставлю на голосування пропозицію: всіх тих самих, що і були, плюс Ватрас до двох цих груп, які перелічені. Немає заперечень?

Переходимо до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк.

Ватрас. Ватрас.

Виключіть мікрофон, нічого не чути, а в нас стенограма йде.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. Ватрас – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас – утримався.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за, 1 – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

У "Різному" у нас немає нічого?

Тоді, колеги, всім дякую, всім народним депутатам, хто приймав участь у засіданні комітету, хто опрацьовував законопроекти, і також всім особам, хто приймав участь у засідання комітету. Дякую всім.

Бажаю безпеки і здоров'я. До побачення.